UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
OCT 12 1920

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass.
By order of the President. A. S. Burleson, Postmaster General.

No. 40 Vol. VII. Tel. Park 6407 WORCESTER, MASS., 7 d. Spalių (October), 1920 met. 5 cents per copy Metai 8

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Masschusetts, under the Act of March 3, 1879.

Lenkai ir Lietuviai padarė laikiną sutarti ir sustabdė susirėmimus Suvalkų srityj.

RUSAI IR LENKAI SUSITARĖ PADARYTI GINKLŲ PALIAUBAS. PO SUTARTIM BUSIĄ PASIRAŠYTA NE VĖLIAUS 8 DIE NOS SPALIŲ. LENKAI SAKOSI PAĖMĘ LIETUVOS TERITORIJOJ DAUG BOLŠEVIKŲ BELAISVIŲ IR TUO PATEISINA SAVO ĮSIVERŽIMĄ Į LIETUVĄ. SUSIRĖMIMAI TARP LIETUVIŲ IR LENKŲ PASILIOVĖ 1 D. SPALIŲ.

LENKAI ŽYGIUOJA PIRMYN.

Artinasi prie Vilniaus.

Londonas. — "The Christian Science Monitor" korespondentas patyręs iš autoritetinių Lietuvių šaltinių, jog Lenkų armija žygiuoja pirmyn Lietuvos teritorija į pietų rytus nuo Vilniaus. Rugsėjo 30 d. rytą Lenkai pradėjo naują pirmyn ėjimą ir kartu su savo artilerija ir kavalerija yra pasiekę Lietuvių avanpostus, esančius netoli nuo Varėnos, kur susijungia gelžkeliai.

Be to Lenkai pradėjo savo ofensyvą ežero Vistyčio-Kalvarijos fronte. Kadangi Lietuviai šiam ruožte buvo atsitraukę atgal, tad Lenkai nesutiko jokio pasipriešinimo. Trumpai sakant, Lietuvių kariuomenė yra atitraukiama atgal visu Lietuvių-Lenkų frontu. Tatai daroma ne del ko kito, kaip tik vengiant susirėmimų, kuomet Tautų Lyga apsiėmė išspręsti ginčų klausimą.

LENKAI SAKO NEBEUŽIMSIĄ VILNIAUS.

Londonas. — Čia gauta žinių, kurios pareiškia, jog Lenkija yra davusi žodį, kad jos kariuomenė nebeužimsianti daugiau Lietuvių sostinės Vilniaus. Bet ant'kiek tos žinios teisingos, to kol kas negalima pasakyti. Ir kas gi gali tikėti Lenkų duotam žodžiui, kuomet jie tiek daug kartų yra pasirodę, kad nieko lengvesnio jiems nėra, kaip sulaužymas ir nepildymas duoto žodžio.

UŽĖMĖ KAPČIAVĄ IR SEINUS.

Londonas. — Gautomis žiniomis, Lenkų kariuomenė užėmė Kapčiavą ir Seinus, paimdama belaisvėn 1,000 vyrų. Lenkai taipgi paėmę tris laukų artilerijos batarejas.

PERTRAUKĖ SUSIRĖMIMUS SUVALKŲ SRITYJ.

Varšava. — Lenkų oficialis pranešimas sako, jog Lenkų kariuomenė, veikianti ruožte į žiemių rytus nuo Gardino, priėjo upę Uolą, tarpe Marcinkonių ir Perlojaus — pusiaukelyj nuo Gardino į Vilnių.

To pranešimo pabaigoje pareikšta, jog padarius Lenkams su Lietuviais sutartį, Suvalkų srityj liko pertraukti susirėmimai.

SUMUŠĖ ŠEŠIOLIKA BOLŠEVIKŲ DIVIZIJŲ.

Paėmė belaisvėn dviejų armijų štabus.

Varšava, 3 d. spalių. — Prezidentas Pilsudskis vadovauja Lenkų kariuomenėms žiemiuose, kurios sumušė 16 bolševikų armijos divizijų.

Lenkų kariuomenė paėmė belaisvėn 3-čios ir 4-tos bolševikų armijų štabus, taipgi 21-mos, 41-mos, 55-tos ir 57-tos divizijų štabus, neskaitant keleto brigadų ir pulkų. Paimtų belaisvėn bolševikų skaičius siekia 42,000.

Be to į Lenkų rankas pakliuvo daug visokio grobio: 66 armotos, 900 kulkosvaidžių, 1,800 apšarvuotų vežimų, 7 apšarvuoti traukiniai, 3 orlaiviai, 21 garvežis, 2,500 vagonų, 10 motorinių vežimų, daugybė amunicijos ir ir kitokios medžiagos, kuri buvo suvežta bolševikų ofensyvai.

LENKAI ŽUDO VYRUS IR MOTERIS.

Krokava. — Beveik kiekvienam Lenkų dienraščių leidinyj telpa ilgi surašai pavardžių tų vyrų ir moterų, kurie yra nužudomi Lenkų valdžios įsakymu. Kartais Lenkų valdžios teismai nuteisią žmones mirties bausme už pačius menkniekius, delei kurių, rodos, nei domės nereikėtų kreipti. Pavyzdžiui, Lenkų socialdemokratų organas "Naprzod" iš 26 d. rugpjučio paduoda sekančią žinią:

"Vienas iš Krokavos ligonbučio pacientų, leitenantas Faerber, vienam pasikalbėjime su dviem kitais kariuomenės karininkais pareiškė mintį, jog Rusai bolševikai laimėsią karą ir jog nesenai gautas nuo Varšavos valdžios užmokesnis, be abejonės, busią paskutinis.

"Minėtu du karininku apskundė Faerberį už tokį išsireiškimą ir jis už tai buvo nuteistas mirties bausme ir tuojaus nubaustas."

JAU GALIMA SUSISIEKTI SU VILNIUM.

New Yorkas. — New Yorko paštas paskelbė, išlipinėdamas plakatus, jog paštas jau priima ir siunčia į Lietuvos sostinę Vilnių laiškus ir įvairius siuntinius.

Taigi musų broliai vilniečiai jau gali susisiekti su saviškiais, kurie ten gyvena.

LENKŲ DARBO ŽMONĖS REIKALAUJA TAIKOS.

New Yorkas. — Šio miesto žydų laikraščio "Zait" korespondentas praneša, kad po visą Lenkiją yra rengiamos taikos demonstracijos, kurias organizuoja Lenkai sociademokratai. P. S. P. (lenkų socialistų partija), sako, eina prieš savo vadus — Dašinskį ir kitus, kurie ranka rankon darbuojasi su militaristų partija. Labiausia darbo žmonės pyksta ant Pilsudskio, kurį skaito Lenkų darbo žmonių pardaviku.

ANTI - BOLŠEVIKŲ JUDĖJIMAS RUSIJOJ.

Londonas. — Iš Helsingforso, Suomijos, atėjusios žinios praneša, jog visoj Rusijoj prasidėjo prieš-bolševikinis judėjimas, delei kurio Maskvoj, bolševikų valdininkų eilėse, viešpatauja didelė baimė.

Didžiuma Petrogrado fabrikų ir dirbtuvių darbininkų sustreikavo ir reikalauja daugiau maisto, kurio ten yra didelė stoka. Bet svarbiausiu tų streikų ir darbininkų judėjimo tikslu esą nuvertimas bolševikų valdžios, kuri nieko daugiaus darbininkams nesuteikė, kaip tiktai prižadus.

Vakarų fronte esančios bolševikų kariuomenės buvo sušaukusios mass-mitingus, kuriuose buvo reikalauta greitos taikos. Kaip tik tokios demonstracijos įvyko Rusijoj prieš Kerenskio valdžios nuvertimą.

Pagaliaus, tos žinios praneša, jog garsusis Rusų kavalerijos vadas, gen. Budenny, busią teisiamas karo teismo. Bet už ką ir del ko, to nepasako.

PREZ. WILSON NORIS PASITRAUKTI.

Washingtonas. — Iš patikėtinų šaltinių pranešama, jog prezidentas Wilsonas pasitrauksiąs iš dabar užimamos vietos, jei į Suvienytų Valstijų prezidentus busią išrinktas republikonų partijos kandidatas, senatorius Hardingas.

Tuo budu esą prez. Wilsonas pareiškęs savo protestą prieš išrinkimą Tautų Lygos priešininko.

Jei tas pranešimas turi savyje kiek nors teisybės ir jei prez. Wilsonas pasitrauktų iš savo vietos, tuomet ją užimtų vice-prezidentas Marshal.

DEŠIMTS TUKSTANČIŲ ANGLIAKASIŲ SUSTREIKAVO.

Wilkes Barre, Pa. — 4 d. spalių sustreikavo 10,000 angliakasių, dirbusių Pennsylvania Coal Co. angliakasyklose. Beveik visose tos kompanijos angliakasyklose tapo visiškai arba dalinai pertrauktas darbas.

Pittsburgh'e įvykęs streikuojančių angliakasių atstovų suvažiavimas nutarė iššaukti streikan pliumpuotojus, pečkurius ir inžinierius. Dirbusieji Old Forge kasykloje jau sustreikavo.

Angliakasiai rengiasi iššaukti visuotiną streiką.

PRAGYVENIMO REIKMENŲ KAINOS KRINTA.

Gautomis iš įvairių Amerikos miestų žiniomis, pradėjo kristi žemyn įvairių prekių (tavorų) kainos. Kaikur kainos numušamos ant 10 nuoš., o kitur — ant 15 ir 20 nuoš. Apskritai imant, drabužių kainos krinta nuo 25 nuoš. iki su virš 33 nuoš. Atpinga taipgi maistas, kuras ir rendos.

ITALŲ PASIUNTINYS APLEIDŽIA WASHINGTONĄ.

Washingtonas. — Italijos valdžia yra nutarusi perkelti savo dabartinį ambasadorių Suvienytose Valstijose, baroną Camillo Romano Avezzana, į kitą vietą. Laikraščiai rašo, jog jam busią suteikta geresnė ir svarbesnė vieta, negu kad jis iki šiol užėmė.

Baronas Avezzana liko paskirtas ambasadorium Suvienytose Valstijose apie metai atgal. Kad jis yra perkeliamas kiton vieton, apie tai jam pranešė Italijos valdžia 2 d. spalių.

LIETUVŲ - LENKŲ DERYBOS.

Paryžius. — Francuzų užsienio reikalų ministerijai pranešta, jog greitu laiku suvažiuos į Suvalkus atatinkamos delegacijos ir prasidės Lietuvių - Lenkų taikos derybos.

Francuzų ministerija yra tos nuomonės, jog pasiremiant paskutinių laikų apsireiškimais galima esą tikėtis, kad pavyks geraĩ išspręsti kilusius del sienų ginčus ir sutaikyti tuodvi valstybi, kurios buvo priėjusios prie to, kad turėjo jau imtis ginklo savo teisių gynimui.

LIETUVA YRA PASIRENGUSI GINTIS.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra gavusi žinių, jog visu plačiuoju frontu su lenkais nuo rugsėjo 25 prasidėjo sustiprintas žvalgybos darbas, ir nuolatini susirėmimai. Lietuvos kariuomenė rugsėjo 30 d. laikiusi yra šį ilgą frontą, pradedant nuo Prusų sienos, butent per Lieškiemis, Jalovo, Fornetka, pro Bakšių ir Laipiškių ežerus, Burbiškių kaimą iki Galados ežero, toliaus per Ogorodnikus, Živulčiškius, Merkinę, palei Uolos upę, pro Didžiuosius Solečnikus iki Slobodkos ir toliau iki rytų su rusais siena. Tokiu budu Vilnius yra pridengtas musų kariuomenės pajiegomis. Jokių bolševikų pajiegų į šiaurę nuo tos linijos nėra, kaip jų nebuvo nė Druskininkuose, nei Rodunėj. Lenkų puolimas negali buti niekuo pateisintas. Prieš tokį lenkų puolimą Lietuvos Atstovybė yra surašiusi naują Valstybės Departamentui protestą, kursai ir buvo spalių 2 dieną įteiktas.

Lietuvos Informacijų Biuras.

RENGIASI ATVAŽIUOTI KONCERTUOTI.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra gavusi žinią, jog Kauno Katedros kun. Byla ir kompozitorius Naujalis abudu rupinas gauti pasus, kad atvykti Amerikon koncertuoti. Palengvinimui jų dviejų atvažiavimui Lietuvos Atstovybės tapo įteiktas prašymas Valstybės Departamentui.

Lietuvos Informacijų Biuras.

UŽĖMĖ LYDĄ IR PINSKĄ.

Nori susisiekti su gen. Vrangeliu.

Varšava. — Lenkų kariuomenė užėmė miestą Lydą, esantį 45 mylios į pietus nuo Lietuvos sostinės Vilniaus, ir Pinską, kuriame yra ir tvirtovių. Pastarasis miestas yra 90 mylių į rytus nuo Brest-Litovsko.

Ukrainų kariuomenė gi atėmė nuo bolševikų Kamenec-Podolską ir žygiuoja tolyn į rytus. Neoficialė žinios praneša, jog Ukrainų kariuomenės vadai daro planus susisiekimui su gen. Vrangel jiegom ir nori perkirsti bolševikų susisiekimo liniją tarp Kievo ir Odesos.

SUARĖŠTAVO RUSĄ.

Rado dinamitą jo ryšulyj.

Pittsburgh, Pa.— Vienam vietos viešbutyj liko suareštuotas rusas, Florian Zelenko, kurio ryšulyj rado dinamitą. Klausinėjamas Justice Departamento agentų, Zelenko negalėjo suteikti jiems tinkamo prirodymo, kokiais tikslais jis pirko tą dinamitą, arba kur jis gavo jį ir kam tas dinamitas jam reikalingas.

Florian Zelenko pirmiau gyvenęs Brooklyne, N. Y., 470 Cleveland st., ateivių apgyventoj miesto dalyj ir apie valandą prieš Wall gatvės eksplioziją apleidęs nedidelį savo kambarį.

Nekurį laiką jis dirbęs Hercules Powder Co. ir turįs rusišką pasportą, išduotą 1918 m.

Važiuojant traukiniu, Zelenko savo draugui pasakęs: "Pasakyk jiems, kad aš nuvežšiu tą medžiagą ten rytoj." Vedant jį į kalėjimą, jis buk pareiškęs: "Matot, ką mes padarėm ant Wall gatvės. Kitą sykį tai bus didesnis ir daug baisesnis. Tat buvo tik pradžia."

Pagaliaus, policija mano, kad tarp Zelenko ir Greenspan, kuris liko suareštuotas Brooklyne pereitą pėtnyčią, yra koks nors sąryšis. Zelenko ir Greenspan'o kambariuose rasta daug radikalės literaturos.

TAUTŲ LYGOS KOMISIJA.

Londonas. — Pereitą savaitę įvykusiam Paryžiuj Tautų Lygos Tarybos posėdyj vėl buvo svarstomas Lenkijos ir Lietuvos ginčų klausimas. Tautų Lygos prezidentas Bourgeois sudarė atatinkamą komisiją, kuri turės suvažiuoti į Suvalkus ir išspręsti Lietuvių - Lenkų nesutikimus sienų nustatyme.

Tą komisiją sudaro šie asmens: pirm. — pulkininkas Chardigny nuo Francijos, pulk. Vergera nuo Italijos, majoras Keenan nuo Didžiosios Britanijos, kapitonas Yamanaki nuo Japonijos ir komendantas Herce nuo Ispanijos.

Majoras Keenan dabar yra Rygoj, o kapitonas Yamanaki Varšavoj; kiti tos komisijos nariais yra jau kelionėje į Suvalkus.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Sustabdė susirėmimus.

Londonas, 5 d. spalių. — Gautomis žiniomis, prasidėjus Suvalkuose tarp Lietuvių ir Lenkų taryboms, liko sustabdyti susirėmimai. Susirėmimų sustabdymo laikas prasidėjo 1 d. spalių.

Lenkai teisina savo įsiveržimą į Lietuvą.

Londonas, 5 d. spalių. — Nesenai buvo pranešta, jog bolševikai sutraukė daugybę savo kariuomenės į Vilniaus, Gardino ir Lydos trikampį. Lenkų kariuomenė ėjo gilyn į Lietuvą su tuo tikslu, kad užkirsti kelią bolševikams pirma, negu jie pradės pulti Lenkų kariuomenės kairįjį sparną. Toj savo žygiuotėj Lietuvos teritorija Lenkai paėmė daug bolševikų belaisvėn ir įgijo galutiną pergalę Lenkijai. Todel esą pateisinamas Lenkų kariuomenės įsiveržimas į Lietuvą.

Rusų - Lenkų ginklų paliaubos.

Ryga, 5 d. spalių. — Associated Press korespondentas praneša iš Rygos, jog Rusai ir Lenkai sutarė padaryti ginklų paliaubas. Ta sutartis busią pasirašyta ne vėliaus 8 dienos spalių.

Lenkų delegacijos pirmininkas Dombski pareiškęs korespondentui, kad tos sutarties detaliai busią paskelbti 6 d. spalių.

KARUI PRASIDĖJUS.

Prasidėjus karui su lenkais, sujudo Lietuvių kolonijos rinkti aukas Lietuvos Respublikos apginimui: perka bonų, renka aukas Lietuvos Šauliams.

Baltimore, rugsėjo 26 dieną mass-mitinge parduota bonų virš ant dviejų tukstančių ir surinkta aukų Šauliams šimtas tukstančių auksinų arba du tukstančiai dolarių.

Jaunų vyrų Draugijos Brooklyne surengtoj vakarienėj delei Vilniaus užėmimo parduota bonų ir surinkta aukų Šauliams 411 dolarių.

Broliai Lietuviai, tat gražus pavyzdys. Skubėkite su pagelba.

Lietuvos Misija.

Savaitinis Laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
Eina Ketvirtadieniais
Leidžia
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street. Worcester, Mass.
Prenumeratos Kaina:
Suvienytose Valstijose Metams - $2.50 —— Pusei Metų - $1.25
Kitose Viešpatystėse Metams - $3.00 —— Pusei Metų - $1.50
Apgarsinimų kainos ant užklausimo. Antrašas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury Street. Worcester, Mass
5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street. Worcester, Mass.
Yearly Subscription:
In United States - - - $2.50 —— 6 Months - - $1.25
To Foreign Countries - - $3.00 —— 6 Months - - - $1.50
Advertising rates on application All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
15 Millbury Street Worcester, Mass.
5 Cents per Copy.

Žinios iš Lietuvos

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI KLAIPĖDOJ.

Įkurti Klaipėdoj lietuvių kalbos kursai šiek tiek mokantiems kalbos. Mokoma gramatikos, sintaksės ir rašybos. Kursus tvarko Tautos Tarybos švietimo skyrius. Mokslas prasidėjo rugp. 9 d.

ĮKAITŲ PASIKEITIMAS.

Kaunas, VII. 10. (Elta). Gauta žinia iš Rusų atstovybės Rygoj, kad įkaitų pasikeitimas Švenčionyse šio mėnesio 15 d. yra priimtinas pasiulymas ir tą dieną į Švenčionis įkaitai bus atsiųsti.

Šiauliai, VIII. 9. (Elta). Oras jau kelinta savaitė vis nepasitaiso, lyja, dienos ukanotos ir neduoda žmonėm dirbti laukų darbų. Rugiai nupiauti nesuvežti, kviečiai piaunami ir nupiauti stovi laukuose, vasarojus piaunamas, o lytus neduoda nei arti. Ukininkai dejuoja.

Šiauliai, VIII. 9. (Elta). Šiaulių apskrity ėmimo naujokų darbas duoda kuogeriausių vaisių, dauguma, net negavę tam tikrų kvietimų, ateina ir stoja.

Yra ir prašymų del atleidimo, bet, sulyginamai, labai geras upas naujokų tarpe. Ėmimu Apskrities Viršininkas patenkintas ir nurodo, kad šimet darbas daug sekmingesnis, negu pereitais metais, kuomet buvo įvairių kliučių ir nesusipratimų.

Kaunas, VIII—9. (Elta). Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinis kun. Steponaitis mum pranešė apie Raudonojo Kryžiaus uždavinius:

Jau buvo rašyta laikraščiuose del Lietuvos Raudonojo Kryžiaus dalyvavimo "Congrès international de secours aux enfants" vasario š.m. pabaigoje ir Konferencijoj "Ligne societės de la Croix Rouge" kovo pradžioj. Vėliau ypatingesnių žygių užsieny nebuvo daryta, tik atsitikus Kauno nelaimėm — degimam, parašyta raštai išvien su musų pasiuntinybės atstovu Šveicaruose p. Sidzikausku tarp. Raud. Kryžiui ir šiaip labdaringom organizacijom. Į musų raštus atsiliepė labai palankiai; tik gaila, kad jų iždai šiais laikais tušti.

Labai svarbu Lietuvių Raud. Kryž. uždaviniu yra: ruoštis į X. Tarptaut. Raud. Kryž. Konferenciją, kuri turėjo įvykti šį rudenį, bet tapo atidėta ligi kovo mėn. 1921 m. Šis prisiruošimas yra labai svarbus ir nelengvas dalykas. Tam reikalinga: 1) nurodyti apie Lietuvos Raud. Kryžiaus darbuotę karo metu, 2) ruošti mirtingumo, ligų etc. statistiką, 3) pažymėti Raud. Kryžiaus svetimų tautų veikimo trukumus, 4) sudaryti planą, kaip ateity veikti, kad visus trukumus prašalinus, kad kuodaugiausiai pagalbos suteikus, o ypač, kaip panašiom (karo) katastrofom kelią užkirtus.

Šiame darbe gali pagelbėti Sveikatos Departamentas su savo plačiomis galingomis organizacijomis. Svarba busimosios Raud. Kryž. Konferencijos bus be galo didelė, nes Raud. Kryžiaus uždavinys savimi prakilnus, o dabar po šios pasaulinės katastrofos kyla nauji uždaviniai, naujos orientuotės. Čia taip pat jungiasi Tautų Sąjungos klausimas. Mum, lietuviam, kaip mažai tautai, juk tas yra, galima sakyti gyvybės klausimas.

Kitos tautos pasistengia pasiųsti į tokias konferencijas rimčiausius ir išmintingiausius žmones. Lietuviai turėtų padaryti tą patį; dvie jų ar trijų asmenų tam pakanka.

"ELTA" VILNIUJ.

Vilnius. VII—13. (Elta). Vilniuje jau pradėjo veikti "Eltos" Skyrius. Vietos laikraščiai tuo labai džiaugias, nes "Elta" jiem yra vienintėlis šaltinis žiniom gauti.

TELŠIŲ GIMNAZIJA.

Šiais mokslo metais Telšių gimnazija neteko daug gerų patyrusių pedagogų.

Jų p. Valickis ir Untulis išrinkti Seimo nariais ir dar du p. Tenisonas ir Tornau del kai kurių, šeimininių reikalų priversti buvo visai apleisti Telšius.

Prisisteigus Lietuvoj pertirštai aukštesniųjų mokyklų, yra labai sunku gaut gerų mokytojų. Girdėjom kad Telšių gimnazijai pavyko gauti trys nauji mokytojai Mažoj Lietuvoj.

P. Vydunas (rašytojas) dėstys vyresniose klasėse lietuvių kalbą, Šaunys iš Karaliaučiaus — matematiką ir Sargunas filozofijos kandidatas, iš Skaisgirio — vokiečių kalbą ir fiziką.

Prusų Lietuvoj, anapus Nemuno, galima dar rasti susipratusių lietuvių inteligentų, kurie kaž kodel nėra kviečiami Lietuvos valstybės darbui. Tiesa, kartais jie yra suprusėję, nuo mus atitolę ir šneką a la "griužuokite mano frau," bet kai mum truksta intelektuolių pajėgų, ypač aukštojo cenzo žmonių, butinai reikėtų ir juos traukti į bendrą darbą.

Karaliaučiaus universiteto lietuvis profesorius D. Gerulis pareiškė Telšių gimnazijos vedėjui, jog jis žinąs savo draugų ir buvusių savo mokinių tarpe gerų, aukštojo mokslo lietuvių specialistų pedagogų, kurie, ypač dabar, norom darbuotuos Lietuvoj, nes vokiečiai juos kaip lietuvius, ignoruoja ir prie geresnių vietų neleidžia.

Kaikurie jų, anot prof. Geruho, silpnai išsilavinę lietuvių literaturoj ir kalboj, bet matematikoj, geografijoj ir naujom kalbom butų geri pedagogai. Pravartu butų gimnazijom, neturinčiom mokytojų, tai atmint.

Vydunas Telšiuos žada suruošti eilę paskaitų.

Kalėdų metu žada aplankyt su paskaitom Varnius, Plungę ir Retavą, kad pažinus žemaičius, jų papročius, kalbą ir budą.

"ROSTOS" SIULYMAS "ELTAI."

Vilnius, VIII—13. (Elta). Rusų Telegramų Agenturos "Rosta"- atstovas apsilankė "Eltos" Vilniaus Skyriuj Pasiulė keistis žiniom su "Elta." "Rosta" turinti jau savo skyrių Revely.

ŠIAULIAI.

Šiaulių apskrity buvo manyta dar šimet įkurti penkias savivaldybės ligonines, bet dabar veikia tik dvi Radvilišky ir Šaukėnuose, kitos trys—Pakruojuj, Papilėj ir Jonišky, — neturėdamos tinkamų namų ir trukstant gydytojų, negali pradėti veikti. Apskrities Savivaldybė deda visas pastangas, kad jas kuo greičiausiai sutvarkius ir kad galėtų patenkinti reikalingus gydymo ligoninėse.

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI.

Vilnius, VIII. 16. (Elta). Atvažiavo į Vilnių Keistutis Šliupas ir pradėjo dirbti universiteto laboratorijoj.

Mokytojų grupė Vilniuje rengia lietuvių gimnazijos bute lietuvių kalbos kursus visiem, kurie nori mokytis lietuvių kalbos. Kursai prasideda rugp. 16 d. ir bus vakarais nuo 6 ligi 8 val. Mokesnis 200 lenkų markių mėnesiui.

"Wiadomosci Wilenskie" išėjo rugpiučio 15 d. keturių puslapių.

"KOMUNISTAS" SUSIRUPINĘS.

Vilnius, VIII. 16. (Elta). Vilniaus "Komunistas" savo 15 numery stambiomis raidėmis rašo, kad "Lietuvos buožių valdžia rengiasi nužudyti Kapsuką, Angarietį ir kitus draugus."

VADŽGIRYS.

Jaunimo turime gana gražaus. Beveik visa jaunuomenė yra pažangioji. Tik gaila, kad nėra prityrusių vadų, kurie tą jaunuomenę suorganizuotų į vieną didelę pažangiąją organizaciją. Yra ten "Pavasarininkų" ir "G. Rožančiaus" organizacijos, bet visai negausingos: nariai daugiausia mergaitės. Jaunimo organizacijoms visur vadovauja klebonas. Be klebono nė pusės žingsnio nežengs. Jei kuris narys nors kiek priešingiau pasako, tuoj paskelbia, kad tas narys jau klystąs. Jaunuolis dar nepritypęs ir neapsišviestęs turi nukaitęs nutilti.

BALSELIŠKIAI,

(Sintautų valsčius, šakių apskritis).

Bus jau 12 metų, kaip sudegė Sintautuos medinė bažnyčia. Visi kunigai musiškiai ir svetimų parapijų rėkė, kad reikia bažnyčios murinės. Galų gale nutarė statyt bažnyčią, išrinko bažnytinį komitetą iš narių, kur buvo kun. Paulenis pirmininku ir kasierium, kun. Arnastauskas sekretorium. Bažnyčiai statyti buvo renkama iš kiekvieno gyv. po 2 rub. nuo margo ir per kiekvieną atlaidą rinko aukas. Bestatant bažnyčią ištiko karas ir liko ji nepabaigta. Šiek tiek apsimalšinus karui, vėl buvo sušauktas visuotinis susirinkimas, kuriame išreikšta klebonui ir senajam komitetui pasitikėjimas. Pasidarbavus toliau pamatė parapijiečiai, kad klebonas nieko nenuveikė. Tad nutarė išrinkti naują komitetą ir reviziją. Iš to matyti, kad musų parapijiečiai pradeda šiek tiek susiprasti.

SUTARTIS SU RUSAIS DEL OKUPUOTOS LIETUVOS EVAKUACIJOS.

Liepos 6 d. su Rusų atstovais pasirašyta sutartis del Vilniaus ir kitų paimtų Lietuvos žemių evakuacijos. Evakuaciją turi įvykinti trimis etapais. Pirmu žygiu turi apleisti plotą tarp Švenčionių, nuo paminėtos geležinkelio linijos į šiaurę ir į pietus nuo Neries upės ir nuo Sviro — Naročo ežerų. Tą plotą privalo bolševikai visai apleisti ir atiduoti musų valdžiai per 3 dienas. Antru žygiu rusai turi evakuoti Vilnių. Vilnių ir plotą iki linijai maž daug Naročo ir Sviro ežerų, per Gudogaję stotį, Vilnius ir Molodečno gelžkelį—per Solečnikų stotį—Vilniaus ir Lydos gelžkelio linijoj—pradedama evakuoti tuojau nuo sutarties įsigalėjimo dienos ir privalo but pabaigtas visas evakuavimas ligi rugsėjo 1 d. Trečiu žygiu rusai evakuoja likusias Lietuvos paimtąsias dalis, kurias bolševikai privalo evakuoti, kaip tik nebus Rusams reikalo strategijos atžvilgiu ilgiau jas alikyti.

KONCERTAS VILNIUJE.

Mikas ir Kipras Petrauskai antradienį važiuoja į Vilnių koncertuot. Tai bus pirma daina, kuri nubudins Vilnių po ilgos okupuotės.

(Iš "Vilniaus Aido.")

VILNIAUS ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS.

Vilniuje įsikurė šaulių sąjungos skyrius. Rugpiučio 29 d. Lietuvių Kliubo bute šaulių sąjungos skyriaus susirinkime darė pranešimus Vilniaus komendantas kap. Kurkauskas, Vyriausias įgaliotinis pil. Jonynas ir Seimo narys Černiauskas. Vilniaus komendantas nurodė tas sritis, kur šaulių sąjunga, dirbdama kontakte su Lietuvos vyriausybe, gali daug kuo jai padėti, ypač dabar, besikuriant Vilniuje Lietuvos respublikos tvarkai. Vyriausias įgaliotinis pil. Jonynas pasakojo apie tą didelį Lietuvos laimėjimą, kad pavyko atimti Vilnių iš bolševikų be karo.

Vilniaus ir jo apygardos darbininkai, nepaisant krašto bolševikų agitacijos prieš Lietuvą yra aiškiai nusistatę remti Lietuvos demokratinę respubliką. Tai tarp kita ko geriau vaizduoja Vileikos darbininkų santykiai su musų vyriausybės atstovybės atstovu, kuriam pavesta kurti Vileikoje valdžios aparatas. Vileikos darbininkai net sustatė tam tikrą protokolą, kurį įteikė atvykusiam Lietuvos vyriausybės atstovui, reikšdami norą aktingai dalyvauti Lietuvos respublikos vietos valdžios kurybose.

Lenkiškai kalbantys Vilniaus gyventojai taip pat linksta Lietuvos pusėsn. Pirmiau jie manė, kad atėję lietuviai draus jiems lenkų kalbą. Dabar lenkai net sustebo, kad musų administracija ne tik nedraudžia, bent kurios kalbos, bet priiminėja prašymus visomis vietos kalbomis.

Visų sunkiausias yra Vilniaus aprovizacijos klausimas. Bolševikai visai ištuštino miestą, o greitu laiku nebus galima daug ko pristatyti, nes dar nesutaisyti geležinkeliai. Bet to Vakos tiltas, lenkų sudegintas, dabar greitomis nutiestas, pasirodė labai netikęs esąs ir reikalingas pertaisymo. To tilto netikumas neleidžia susisiekti Vilniui su Kaunu. Seimo atstovas pil. Černiauskas pasakojo apie bendrą Lietuvos vyriausybės politiką ir santykius su kaimynais.

BĖGA IŠ RUSŲ KARIUOMENĖS.

Kaunas. Sovietų Rusuos labai daug pabėgusių iš kariuomenės kareivių, kurie vietom sudaro didelius burius. Kalėjimai pilni prigrųsti tokių pabėgusių. Jiems graso didelės bausmės, jų namus ir šeimynas smarkiai persekioja net atimdavi visą turtą, bet to nežiurint, dezertirų nuolat auga, o nemažta. Ypač daug yra dabar, kai lenkai padarė jiems didelių smugių ir nuostolių.

TYTAVĖNAI,

(Raseinių apskrities).

Nežinia kodel Tytavėnų bažnyčioj ligi šiol tebesakomos lenkiškos evangelijos.

Žmonės už tai ant vietinio klebono pyksta; o kiti stačiai sako, kad klebonas nori pataikauti dvarininkam, kurių čia keletas yra. Laikas butų susiprasti.

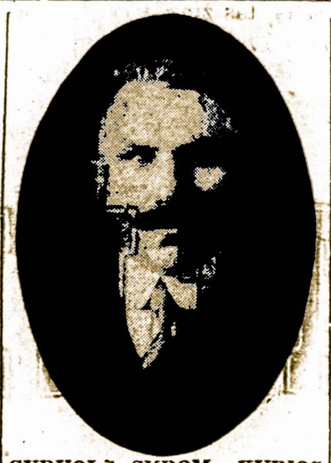

GYDUOLĖ SKROM, KURIOS REUMATIZMAS BIJO.

Sumanyta p. F. Lipnevičiaus.

P. Lipnevičius šitą sumanymą dar iš Lietuvos atsivežė. Čia jis padarė šitų gyduolių ir pagydė daugelį žmonių. Nors daug yra gyduolių plačiai garsinamų, tiem visiem garsinimam žmonės negali tikėti. Bet kada čia po akių mieste Worcesteryj daugelis pagydyta, dargi mumis pažįstamų žmonių, tai jau turi žmogus tikėti. Iš daugelio turėjusių biaurią ligą reumatizmo. paduodam čia keletos žmonių vardus, pravardes ir adresus, kuriuos turime.

Padėkavoja už gyduoles šie žmonės:

P. Surwila, 878 Millbury st., Worcester, Mass.; Giliai, 211 Millbury st., Worcester, Mass.; Chackielienė, Dorchester Street, Worcester, Mass.; Pulmer, 33 Ward st., Worcester, Mass.; p. Dambrauskas, Worcester, Mass. F. Kasperak, 175 Washington st., Worcester, Mass.; Nizolek, Millbury st., Worcester, Mass.; Sucheckis, Boston, Mass.; Ahšauckas, Worcester, Mass.; W. Leszczynskis, Worcester, Mass.; S. Bublis, 83½ Ward st., Worcester, Mass. J. Ambrozevičius, 89 Ward st., Worcester, Mass.; Jurgis Pradiejus, 43 Ward st., Worcester, Mass., ir kiti.

Matydami, kad žmonės pasekmingai pagydomi, mes patarėm p. Lipnevičiui pas mus šitų gyduolių palikti. Jeigu kas iš musų skaitytojų kankinasi su reumatizmu, galite šitų gyduolių pamėginti ir atsikratyti tos ligos. Rašykite: —

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

Lietuvių Garlaivių Kompanija.

Lietuviai, prisidėkite prie Lietuvos Garlaivių Kompanijos. Lietuviams laivai yra reikalingi važinėti į svetimas šalis, vežti savo išdirbius ir parvežti reikalingus daiktus į savo šalį. Šalis be garlaivių, kaip kunas be kojų. Visi galite suprasti, kad geriausias daiktas šaliai, turėti savo laivus. Kad kiekvienas lietuvis išgalėtų prie tos kompanijos prigulėti. Šėrai arba dalis tos kompanijos tuitto parsiduoda tik po 30 dol. Norėdamas buti pilnu nariu bendrovės, turi paimti penkis Garlaivių Kompanijos šėrus—dalį.

Kviečiame kiekvieną Lietuvį prisidėti prie šios pramonės ir pirkti dalis dabar. Mes pilnai įgalioti per Generališką Agentą šėrus pardavinėti, todel norėdami pirkti kreipkitės pas mus. Mes priėmę nuo Jus pinigus, prisiųsime kvitas ir veikiai gausite paliudijimus

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoj

DIDZIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŲ ORGANIZACIJA.

Gyvuoja 33 metai.

Ar teko Tamstai kada nors girdėti apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje? Jei ne, pasiklausk pas savo kaimyną, kuris jau prie šios organizacijos priklauso. Pasiteirauk, o sužinosi, kiek Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra išmokėjęs savo nariams pomirtinių ir ligoje pašelpų. Jei jis apie tai nežino ir jei jis dar nepriklauso, tai pasiskaityk čionai:

S.L.A. savo nariams išmokėjo virš $200,000.00 pomirtinių ir virš $50,000.00 ligoje pašelpų. Susivienijimas yra sušelpęs tukstančius našlių ir našlaičių; S. L. A. pagelbėjo tukstančiams sergančių ir nedagalinčių lietuvių—savo narių ir nenarių. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje yra ketur i Apsaugos Laipsniai: $150.00; $300.00; $600.00 ir $1,000.00. Pašalpoje ligos turi tris Laipsnius: $6.00; $9.00; $12.00. Jeigu jusų mieste nėra SLA. kuopos, Tamsta gali prie SLA. priklausyti pavieniai. Dešimt ypatų gali sutverti naują kuopą. S.L.A. leidžia savaitinį laikraštį "Tėvynę." Nariams siunčia dykai; nenariams—$1.00 metams. S. L.A. taip-pat kas metai leidžia didelį kalendorių.

Visokiais reikalais kreipkitės sekamu adresu:—

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje,
307 W. 30th str., NEW YORK, N. Y.

APŽVALGA

DELEI STRAIPSNIO "LITHUANIAN DISPUTE."

Nieko keistesnio ir juokingesnio negali buti, kaip Frank H. Smonds'o tvirtinimas, jog 14-je punktų pareikšti principai yra vartojami Lenkijos oponentų, pastarojo Amerikos nusistatymo į Europą kritikų ir Francuzų politikos priešų "savo naikinantiems tikslams." Jei p. Simonds'as mano, kad visi tie, kurie tik nesutinka su Lenkijos imperialistiniais siekiniais, su Amerikos valdžios nusistatymu į rytų Europą ir su Francuzų tikslinga politika, butinai turi turėti ir kažkokius "naikinančius tikslus," žinoma, niekas jam negali uždrausti to daryti. Tačiaus ne visa taip yra, kaip jis mano ir bando savo skaitytojus įtikint. Kokie ištiesų yra Lenkų inmperialisatų tikslai, tą musų skaitytojai jau senai žino, tad ir nėra jokio reikalo to čia pakartoti. Ir mes labai abejojame, kad aukščiau paminėti p. Simonds'o žodžiai padarė bent kiek didesnio įspudžio į amerikiečius, kuriems jie buvo teikiami.

Taip pat juokinga yra p. Simonds'o reikškiama mintis apie Tautų Lygos darbų praktingumą, kurių niekas dar iki šiol nematė. Susiginčyjo Lietuviai su Lenkais delei sienų klausimo ir pavedė tą reikalą risti Tautų Lygai, tačiaus nieko gera iš to neišėjo, nes Lenkai, idant neleisti Tautų Lygai tame reikale pradėti ką nors veikti, pasiuntė Lietuvai ultimatumą ir tuo užstojo pastarajai kelią.

Net Tautų Lygos pirmininkas Leonas Bourgeois stebisi, kam Lenkai yra besiuntę Lietuviams ultimatumą ir kodel ant jų užpuolę, jei Lietuviai buvo sutikę atsitraukti iki 8 d. gruodžio, 1919 m., nustatytos demarkacijos linijos ir pavedę visus ginčus išspręsti Tautų Lygai, į kurią pirmiau ir patis Lenkai buvo atsikreipę ir prašę jos pagelbos.

Tur buti p. Simondsas giliai atsiduso ir labai nuliudo prisiminęs 18-tąjį šimtmetį, garsųjį Jagelonų rumą, įtraukusį Lietuvą į nelemtą sąjungą su Lenkija, kuri Lietuvai labai brangiai lėšavo, kuomet ji "pilnai" ir "laisvai" dalyvavo Lenkų reikaluose ir pagelbėjo jiems kelti jų kulturą Lietuvių lėšomis? Dar daugiau, kaip Lenkams, taip pat ir p. Simondsui labai nesmagu prisiminti sau tą faktą, jog su virš šimtui metų praėjus, Lietuva griežtai pareiškia nebenorinti buti "gyva smulkmena sukurime didžios ir pastovios Lenkijos" ir reikalauja sau pilnos nepriklausomybės!

Kad toks aiškus ir sąmoningas Lietuvos nusistatymas baisiai pykina p. Simondsą, matyti aiškiai iš to, kad jis Lietuvos nepriklausomybės reikalą jungia su Vokiečių ir Rusų politika ir jų siekiniams. Kas sekė Vokiečių politiką pasaulinio karo metu, kas gilinosi ir tyrinėjo ją, tas žino, kad ji nieko gera Lietuviams nežadėjo. Jei Vokiečiai butų karą laimėję, tai Lietuva, be jokios abejonės, butų patekusi tokion pat padėtin, kokion buvo Mažoji Lietuva, kuri šiandien jau stengiasi nusikratyti jai antmestos Vokiečių įtakos, bet dėka Francuzų politikos negali padaryti to taip grietai, kaip norėtų.

Lietuvių kova už laisvę prasidėjo ne pasaulinio karo metu, kaip mano p. Simondsas, bet daug metų tam atgal, ką liudyja Lietuvių literatura. Musų skaitytojų žiniai mes čia cituojame keletą vietų iš p. Esmaičio straipsnio vardu "Tvirtas noras—didi jiega," išspausdinto "Vilniaus Aido" Nr. 21, idant jie šiek tiek susipažintų su šių dienų Maž. Lietuvos pasiryžimais ir kt.:

"...Tų kovų skardas dar šiandien musų ausyse skamba. Jis atsiliepia net iš XIII amžiaus. Mantis, Glapis, Devonis ir kiti senovės Prusų karžygiai iš kapų, pasenusiais ąžuolais apaugusių kviečia Mažąją Lietuvą į kovą prieš bendrą pavergėją ir ragina jungtis su Didžiąja Lietuva vienon valstybėn ir drauge kovoti del bendros nepriklausomybės.

"Ir ta kova del Lietuvos nepriklausomybės tęsėsi visą musų pavergimo laiką.

"Lietuvis nužemintas, svetimų ateivių prispaustas, niekad neišsižadėjo kovos del savo nepriklausomybės.

"Daugelio atskirų kovotojų ir atmintis žuvo. Bet kaikurių mintis išliko gyvos ir dabar mus ragina stoti į kovą. Žemaičių Pošką, Daukantą, Mažosios Lietuvos Duonelaitį šiandien skaitome ir savo vaikams duosime skaityti, kad iš jų mokytųsi savo gimtąjį kraštą pažinti ir dirbti jo gerovei. Dabar jau pradeda žydėti tos milžiniškos kovos augalėlis.

"Neidami į politinę avanturą, vengdami nereikalingo karo, šių dienų lietuviai kas kartas dėlioja vieną plytą prie kitos, rankioja vieną kareivį prie kito ir, pagaliaus, sudaro jiegą, su kuria turi pasaulio galiunai skaitytis."

Tai bendras pavyzdis iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos kovų už laisvę, kurią p. Simodsas paskaito Vokiečių ir Rusų poitikos darbu.

Kas del Lietuvos neutraliteto apgynimo, tai ji gynė ji, nuginkluodama einančius per jos sieną Sovietų Rusijos kareivius. Lietuvos valdžia pranešė apie tai Lenkijos valdžiai ir pareiškė, kad Lietuva yra neutrališka dalartiniam Rusų-Lenkų kare ir persergėjo ją, kad Lenkų kariuomenė neitų per Lietuvos sieną ir neverstų jos imties ginklo apgynimui savo neutraliteto. Bet ar Lenkai paklausė to persergėjimo? Ne. Taigi negali buti jokios kalbos apie Lietuvių veržimąsi į Lenkijos teritorijas, apie kurį p. Simondsas savo straipsnyje kalba.

Ar Lenkai sutiks ar nesutiks atiduoti Lietuviams priklausančias teritorijas, kurias Paryžiaus konferencija pripažino "neabejotinai lenkiškomis," parodys ateitis.

ŽIEMA ARTINASI!

Taip, žiema artinasi! Su žiemos prisiartinimu Lietuvos gyventojams ateina didesnis vargas ir baimė, kad reikės drebėti nuo šalčio ir gal net sunkiai susirgti. Mat ne visi Lietuvos gyventojai turėjo progos ir galimybių pasitiekti sau reikalingų žiemos metui praleisti drabužių, avalų ir maisto.

Taigi Lietuvos biednuomenė ir našlaičiai bei jų globėjai dabar yra susirupinę tuo klausimu, butent — kaip reikia sutikti prisiartinančią žiemą ir kaip ją praleisti?

Nemažiau reikalinga visokių šiltų drabucių, avalų ir kt. dalykų yra ir musų kariuomenė, kuri tur gint Liet. sienas, kuri daboja musų respublikos vidurinę tvarką ir gina savo jaunos demokratinės valstybės reikalus. Jei karo metu didžiųjų pasaulio valstybių piliečiai, raginami ir neraginami, rupinosi savo biednuomenės r kariuomenės reikalais, šelpdami kaip vieną, taip ir kitą, tad juo labiau mes lietuviai turime tuo rupintis . Nes musų jaunai valstybei, palyginant su didžiosiomis valstybėms, truksta visų tų išgalių, kurias turi pastarosios.

Nejaugi mes, lietuviai amerikiečiai, kurie taip pavyzdingai pasirodėme ir gausiai aukojome Amerikos Raudonajam Kryžiui, atsisakytume siųsti aukų savo Raudonajam Kryžiui?

Nejaugi mes, kurie pasaulinio karo metu siuntėme savo broliams Francijos frontan ir kitur ryšulius ar ir dėžutes, pridėję įvairių daiktų, dabar atsisakytumėm taip pat pasielgti, siunčiant kas tik ką išgalime ir ką sumanome savo broliams kareiviams, kariaujantiems prieš Lenkus?

Ne, mes to nepadarysime! Dabar musų duosnumas turi buti didesnis ir širdingesnis, nes dabar mes jau tiesiogiai budu remsime patįs savo reikalus ir šelpsime vien tik savuosius.

Kaip musų biednuomenė ir našlaičiai, taip pat ir musų kariuomenė ir musų partizanai šauliai laukia nuo lietuvių amerikiečių pašalpos. Tad rengdami visokius vakarus, nepamirškime dalį pelno paskirti tiems reikalams. Taip pat prie kiekvienos progos rinkime aukų ir kuogreičiausia siųskime jas į Lietuvą įvairiais keliais: per Liet. Misiją, Lietuvai Gelbėti Draugiją (L.G.D.) ir visas kitas musų įstaigas, bet tik tas, kurios užsiima vien tik šelpimu ir nesuvartos jusų aukų kitiems reikalams.

Galima butų siųsti aukų taipgi ir per musų bendroves, kurios siunčia į Lietuvą pinigus, bet tik su ta sąlyga, kad jos, kaipo visuomenės įstaigos, patarnautų aukų siuntimo reikale be jokio pelno bei atlyginimo. Bet jei jos nesutiktų to padaryti, tuomet aukų siuntėjams ne tik nereikėtų į jas kreiptis, bet turėtų ir visuomenei apie tai pranešti.

Taigi, visi prie šelpimo darbo!

Lietuvos Atstovybės Amerikoje Pranešimai.

DELEI PINIGŲ SIUNTIMO LIETUVON.

Daug kas iš Amerikoj gyvenančių lietuvių iki šiol nežino, kokiu budu tinkamiausia parsiųsti pinigai Lietuvon, kuomet, per paštą siųst negalima. Kai kurie siunčia per įvairias Lietuvos Atstovybes kitose šalyse arba per įvairius bankus kitose valstybėse.

Lietuvos Finansų ir Prekybos ir Pramonės Ministerija raštu iš liepos 17 d., 1920 m., N-22819, yra pranešusi Užsienio Reikalų Ministerijai, kaip geriausia siųsti tuo tarpu pinigai iš Aemrikos. Tą raštą čion ir paskelbiame:

"Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerija praneša, kad iš Amerikos Lietuvon pinigų siuntimas geriausia suorganizuotas per Lietuvos Misiją New Yorke. Pasiųstieji per kalbamąją Misiją pinigai pasiekia visus Lietuvos kampelius ir išmokami pilnoje sumoje per Lietuvos Valstybės iždines.

Su privačiais Bankais arba agentais Valstybės Iždas jokių ryšių neturi ir už įteikimą sulyg prigulmybės siunčiamų iš Amerikos pinigų ne per Lietuvos Misiją jokių garantijų neduodama.

Parsiųstus į Lietuvą pinigus čekiais, išrašytais Vokietijos Bankų, Lietuvos piliečiai gali atsiekti tiktai per Vokiečių Valstybės Lėšų Departamentą, nes privatiems asmenims Vokiečių Valdžia leidžia išvežti vienu kartu ne daugiau 1,000 markių, didesnei sumai išvežti reikalinga Vokiečių Valdžios leidimas.

Valstybės lėšų Departamentas už kalbamųjų čekių iškeitimą kol kas jokių nuošimčių neėmė, bet ateityje manoma yra nustatyti nuo iškeičiamos sumos vieną ketvirtą nuošimčio dalį, nes čekių iškeitimas surištas su didelėmis išlaidomis.

Iš savo pusės patariame siųsti pinigus per Lietuvos Misiją Amerikoje. Už pasiųstų per Misiją pinigų išmokėjimą Lietuvos Valdžia garantuoja."

Už Finansų, Prekybos ir Pramonės Ministerį (parašas).

Nž Departamento Direktorius (parašas).

Toksai pinigų siuntimas daromas yra Lietuvos Atstovybės Amerikoje vardu ir yra organizuotas prie Lietuvos Misijos New Yorke, (Lithuanian Mission, 257 W, 71-st St., New York, N. Y.) ir visais reikalais delei pinigų siuntimo prašoma kreiptis nurodytu adresu.

J. Vileišis,
Lietuvos Atstovas
Amerikoje.

DELEI DALYVAVIMO AMERIKOS LIETUVIŲ STEIGIAMOJO SEIMO DARBUOSE.

Kuriuos Amerikos lietuvių organizacijos yra pareiškusios pageidavimą dalyvauti Steigiamojo Seimo darbuose. Šie pareiškimai buvo padaryti betarpiai pačiam Steigiamui Seimui. Lietuvos Atstovybei šios organizacijos nėra žinomos ir todel šiuomi skelbiamas yra viešai Steigiamojo Seimo atsakymas, kursai per Užsienio Reikalų Ministeriją tapo prisiųstas Lietuvos Atstovybei (liepos 12 d., 1920 m., N-2352):

"Steigiamojo Seimo prezidiumas augštai gerbdamas ir įvertindamas Amerikos lietuvių gilią tėvynės meilę jų padarytąsias ir daromas Lietuvos Valstybės aukas, apsvarstęs šį klausimą, priėjo prie neigiamų išvadų ir štai del ko.

1) Nėra absoliutingai jokios galimybės Amerikos lietuvių atstovus turėti Steigiamąjam Seime, kaipo pilnateisius Seimo narius sprendžiamuoju balsu;

2) Įėjimas Amerikos lietuvių atstovų į Steigiamąjį Seimą patariamuoju balsu, kaip kad siulo kai-kurios Amerikos Lietuvių organizacijos, vargu jau galėtų turėti pozityvinės naudos. Toksai jų dalyvavimas varžytų ir pačius Amerikos lietuvių atstovus. Tarptautiniu žvilgsniu galėtų susidaryti komplikuota padėtis, kadangi Amerikos lietuviai formaliai skaitos Sujungtų Valstybių piliečiais;

3) Prezidiumas mano, kad pačios reikšmingiausios Amerikos lietuvių partinės grupės Steigiamajam Seime atstovaujamos, jų partiniais vienminčiais gyvenančiais Lietuvoje. Jų darbui sustiprint Amerikos lietuviai galėtų savo partijų draugams siųsti žmonių, kurie padėtų jų darbuotei komisijose ir frakcijose. Amerikos lietuviai tokioj prasmėj savais patarimais butų labai naudingi ir yra laukiami.

(Pasirašo),
J. Natkevičius,
Steig. Seimo Sekretorius,
A. Stulginskis,
Steig. Seimo Pirmininkas.
J. Vileišis,
Lietuvos Atstovas
Amerikoje.

APIE SĄLYGAS ĮSTOJIMO Į LIETUVOS MOKYKLAS.

Daug kas iš Amerikos lietuvių yra klausęs Lietuvos Atstovybės, kokiomis sąlygomis Amerikos mokyklų mokiniai gali buti priimami į Lietuvos mokyklas, ko ten mokina ir tt. Švietimo Ministeris, K. Bizkauskas, į tuos klausimus šiaip atsako per Užsienio Reikalų Ministeriją (raštas iš Liepos 21 d., 1920 m., N-3549):

1. Anglų kalbos mokoma tik kaikuriose Lietuvos aukš tesniose mokyklose,

2. Priimant į atatinkamas klases Amerikos lietuvių moksleivius nebus daroma kliučių, tik bus atsižiurima į tai, kad jie galėtų pasekmingai tęsti mokslą toliau.

3. Išėję mokslus Amerikoje naudosis lygiomis teisėmis su išėjusiais atatinkamas mokyklas Lietuvoje ir kitur.

Švietimo Ministeris (pasirašo) **K. Bizauskas,**

Už Departamento Direktorių—**Kuodaitis.**

J. Vileišis,

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ PREKYBOS IR PRAMONĖS TARYBOS VEIKIMO.

Rugsėjo 11 dieną Lietuvos Misijos bute New Yorke įvyko Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos Direktoriato susirinkimas.

Paaiškėjo, jog nuo laiko Tarybos įsteigėjų susirinkimo, kursai buvo Liepos 31 dieną, Direktoriatas yra pasiųtęs Lietuvos Valdžios žinion priimtuosius galutinoj redakcijoj Statuto įstatus, paruošęs aplikacijų formas ir projektą atsišaukimo į visuomenę delei Amerikos Lietuvių Pramonės ir Prekybos Tarybos įsteigimo. Susirinkime buvo svarstoma apie tolimesnį Tarybos veikimą. Nutarta paskelbti visuotinojo įsteigėjų susirinkimo protokolas, statutai ir atsišaukimas. Be to svarstytas klausimas apie įvairių prekybos ir pramonės bendrovių registraciją Lietuvoje ir apie jų teises. Prašyta pagaminti arba, jeigu yra, prisiųsti normalinis statutas panašioms bendrovėms.

Toliaus svarstytas klausimas apie parsiuntimą pinigų Lietuvon. Išreikšta pageidavimas, idant toksai pinigų siuntimas per įvairias lietuvių įstaigas ir bankas butų kiek suvienodintas ir kad patsai pinigų siuntimas eitų stačiai Lietuvon, be Vokietijos tarpininkystės Buvo teikiami įvairus sumanymai. Nutarta paruošti pranešimai apie tat, kaip tat galėtų buti suorganizuota, ir ant spalių 6 dienos š.m. nutarta sušaukti lietuvių bankų ir šiaip lietuvių įstaigų, kurios užsiima pinigų siuntimu Lietuvon, pasitarimas, kursai turės įvykti spalių 6 dieną 10 val. išryto.

Visais Amerikos lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos reikalais prašoma kreiptis adresu Lietuvos Misijos, 257 West 71-st Street, New York, N. Y., Lithuanian Board of Trade and Industry.

Reikia spėti, jog Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos Direktoriatas, kaipo šio pasistatymo sumanytojas, paskelbs pakvietimus ir pačią šio pasitarimo dienotvarkę.

Lietuvos Informacijos Biuras.

DELEI LIETUVOS INFORMACIJŲ BIURO ĮSTEIGIMO.

Lietuvos Informacijų Biuras (Lithuanian Information Bureau) yra įsteigtas prie Lietuvos Atstovybės Amerikoje.

Svarbiausiuoju šio Biuro darbu yra teikti lietuvių ir anglų Amerikos spaudai įvairių žinių apie Lietuvą ir apie jos įvairių, kaip valdžios taip ir visuomenės įstaigų veikimą, o taipgi sekti ir Amerikos lietuvių gyvenimas ir teikti apie jį žinių Lietuvos ir vietos lietuvių spaudai. Todel šiuomi prašoma visų Amerikos lietuvių organizacijų teikti siam Biurui iš Amerikos lietuvių gyvenimo įvairių žinių, kurios butų svarbu spaudai patiekti.

Visokias žinias prašoma siųsti Lietuvos Informacijos Biuro vardu ir adresu: Lithuanian Information Bureau, 703—15-th St., N. W., Washington, D. C.

TĖMYKITE NARIAI L. G. D.

Laikykite kuopų susirinkimus nerečiau kaip kas antrą savaitę. Geistina, kad susirinkimai butų laikomi kuodažniausiai, kame reikia apkalbėti budus sukolektavimui kuodaugiausiai pinigų. Tą galima atsiekti, apart prirašinėjimo narių, rengiant vakarus, bazarus, lioterijas sykiu su draugijoms, kurios užjaučia šį darbą. Taipgi nepamirškite atkreipti į savo vietinius biznierius, kaip lietuvius, taip ir svetimtaučius. Trumpai sakant, reikia panaudoti visokias progas šiam labdaringam darbui.

Kvitų knygutes padalinkite savo darbštesniems nariams, kad rinktų kaip narines, taip ir didesnes aukas. Kvitą reikia duoti už kiekvieną pinigišką auką, o ženklelį tik tam, kuris aukauja $2.00 ar daugiau. Už mažesnes aukas ženklelis - guikėlis nesiduoda. Surinkę tiek aukų patįs garsinkite ant patinkamuose laikraščiuose. Tą darykt dažnai del gitacijos pradedant pagyimo bei paskatinimo straipsnelius. Jeigu truksta, reikalaukite kvitų ir ženklelių iš centralio raštininko. Pinigus siųskite centraliam raštininkui išrašę čekį ant kasieriaus Dr. J. Kulis vardo, bent kartą kaip sykį į mėnesį. Ir centralis raštininkas išduos atskaitas kas mėnuo arba dažniau per laikraščius aiškiai parodant, kiek kuris skyrius yra susirinkęs per praėjusį mėnesį.

Tamistų patarimai Centro Valdybai visados yra pageidaujami ir visokie nurodinėjimai bus rimtai apsvartomi.

Dr. A. L. Graičiunas,
Centro Raštininkas.
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

BAGELBĖKIKITE.

Naujas Vajus—$100,000.

1. Pas iždi. D-rą J. Kulį—$1,838.64.

2. Chicago, Il.., p. Klenensas Vilkevičia—$2.00.

3. Detroit, Mich., skyr. 16, per p. K. Šnuolis—$60.55.

4. Rockdale, Ill., prakalbų Veistučio Politik. Kliubas, per Izd. Yuškis—$12.48.

5. Chicago, Ill., p. Alex. Sabaitis—$2.00.

6. Chicago, Ill., Apskr. L. G.D., per p. Fr. Palaikis—$200.00.

7. Melrose Park, Ill., Prakalbose F. ir J. svetainėje, a) p. Pr. Stripeikis—$100.; b) Kolekta per Kun. J. Vaitulis — 14.89.

Viso pas iždi. D-rą J. Kulį — $2,140.56.

L. G. D. išduoda paliudymus kiekvienam asmeniui, kuris ant syk paaukauja Lietuvos Raudon. Kryžiui nemažiaus $10.00 arba sukolektuoja nuo kitų nemažiaus $50.00.

Pirmas gavo paliudymą, p. Pr. Stripeikis. "Who's next.—?"

D-ras Graičiunas,
Centro Sekr.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir sesers:—

Šią savaitę pradėkime smarkiau dirbti del Lietuvos. Mes matome, jog prapultis musų tėvynei gali ateiti, jeigu mes nesidarbuosim ją iš visų pusių kiek galėdami paremti. Musų tėvynės priešai, remiami galingų tautų, stumte stumiasi į musų šalį. Lietuvos žmonelės su kantrumu laukia, kada prasidės naikinimas jų sunkiai suvargtų turtų — maisto, gyvulėlių ir namų, kokių galėjo sau pasirupinti per tą trumpą laiką, kada priešas nevandravojo po jų šalį. Šiuomi laiku yra neapsakomas įsitempimas Lietuvos reikalų; visi galingesni vyrai yra patraukti po ginklu savo šalį ginti, žmonės likę namie su menkesnėms ir silpnesnėms pajiegomis skursta ir atiduoda pusę to, ką turi delei užlaikymo Lietuvos armijos. Tukstančiai musų brolių neaprengti kaip reikia ir neturėdami visų reikalingų armijai dalykų, neša didelį skurdą. Lietuvoje, matomai, kritiška valanda dabar yra.

Vilnius, Lietuvos sostapilė, netikėtai pateko į Lietuvių rankas. Musų broliai deda visas savo pastangas, kad Vilnių užlaikyti, tą garsų miestą, kurį įkurė musų Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas. Svarbųs dalykai dedasi dabar musų tėvynėje, sunkios dienos Lietuvos istorijoje. Gal Vilnių ir vėl musų priešai paimti, bet Vilnius visada bus Lietuvos ir niekas negalės tikrai juom pasidžiaugti kaip tik Lietuviai. Tegu priešai musų žino, kad išplėšti Vilnių iš Lietuvių rankų, tai atėmimas kudikio nuo motinos, Niekad jie nepasidžiaugs savo darbu.

Plėšimas Lietuvos ir priešo noras ją užimti ir pavergti tegul atidaro akis kiekvienam iš musų. Tas musų vargas yra musų senovės nusidėjimas dar iš Jagelos ir Vytauto laikų. Nevienybė musų prosenių ir kovojimas vieno priešais kitą užtraukė Lietuvai tą nepageidaujamą nusidėjimą ant musų tėvynės, kurį mes dabar turime užbaigti. Dabar laikas mums susiprasti, kad vienybė yra brangiausias dalykas tėvynės palaikyme. Mes galim buti skirtingi politikoje, tikėjime ir kituose reikaluose, bet gynime Lietuvos tegul musų broliai nesiskiria. Tegul niekas nemurma, bet kožnas kantriai neša savo naštą. Dabar yra laikas naštos nešimo. Jeigu mes dar ir toliau atkartosime savo kovas taip, kaip anuose senuose laikuose, tai pakilę mes vėl turėtume pražuti. Todel mieli broliai, visi, kaip vienas, stokime į eiles tėvynės apgynimo. Nei vienas mųs tegul nesišalina nuo savo užduoties. Musų broliai, gyvenanti Lietuvoje, duoda savo sunus tėvynei ginti, duoda savo turtą, duoda kas ką gali, o mes toli gyvenanti prisidėkime kiek išgalėdami, duokime piniginę pagelbą, gerų patarimų ir kitokią pagelbą. Dabar yra pradėtas tverti Valstybinis Fondas, kad duoti pagelbą Lietuvai. Tad rašykimės kiek vienas vyras, moteris ir mergina, visi rašykimės ir sumokėkime savo mokesnį del Lietuvos. Kas manote grįžti į Lietuvą, kožnas su noru duokit savo mokesnį dabar, tegul Lietuva turi iš ko atsigaivinti. Kalbinkit kožną savo draugą, kuris ir nežadėtų grįžti į Lietuvą,—jis gali duoti vardan žmoniškumo. Delto, kad mes esam sunųs ir dukros tos šalies, nėra atsisakymo ją šelpti.

Kalėdos artinasi ir artinasi labai skubiai. Pamislykime, koks didelis burys musų jaunų brolužių stovi ant karo lauko, nuvarginti lietaus ir sniego, nušalę ir nuvargę. Ne vienas mano, kad jį pasaulis yra užmiršęs, kad gyvenimas jo niekam nerupi. Daug vargų, daug sunkių dienų praleidęs šiandien gina tėvynę ir mano, kad jis yra visų užmirštas.

Atminkime juos, mieli broliai ir sesers, dabar pasiųskime jiems ką nors, kad jie gautų ant Kalėdų. Maža dovanėlė, gauta netikėtai gausiai varguolį palinksmina, malonų nusišypsojimą ant jo veido toji valanda atneša. Jųs kiekvienas tą galite jausti. Dovanos yra geros visokios: drapanos, marškiniai šilti, skepetaitės, ševerykai, muilas, šukos, skustuvai, siutai, saldainiai, cukrus, šiltos pančekos, pirštinės, žodžiu sakant, visoki daiktai, koki tik žmogui reikalingi yra del apsirengimo, del šilumos, del pasidabinimo ir maisto, viskas butų labai naudinga gauti kareiviams ant Kalėdų. Dabar kaip tik geras laikas siųsti ir labai gera proga siųsti yra tiesiog per paštą. Paštas priima 22 svarus skrynutėse arba ryšulėliuose ir galima siųsti šiuo adresu: Lietuvos Raudonas Kryžius, Kaunas, Lietuva, padedant Lithuania, kad musų paštas geriau suprastų kur pasiųsti. Baksukus reikia gražiai sutaisyti. Kaip aš darau siuntinį, tai padarau šitokiu budu: paimu drutą popierinį baksą, pamušu popiera iš vidurio, sudedu daiktus į jį, uždarau ir surišu. Paskui, paimu tokio audeklo, iš kurio daro maišus, įsuku popierinę skrynutę, dručiai apsiuvu ir paleiddžiu į kelionę ir tikiu, kad toks pundelis nueina sveikas į paskirtą vietą. Adresas reikia gerai parašyti ant drutos kortos ir prisiuti drutai arba priklijuoti gerai, taip pat ir gautas čekis iš pašto reikia prisegti gerai, adresą užrašius.

Pinigai neapsakomai reikalingi delei reikalų Lietuvos Raudono Kryžiaus, Šaulių organizacijai, vaikų prieglaudoms. Taigi, nepamirškime siųsti pinigus. Daugumas iš mųs brolių netiki organizacijoms, tai dabar yra proga kiekvienam pasiųsti savo dovanas tiesiog ir gauti kvitą, parodančią, kad tiek esi pasiuntęs, tada tikrai žinosi, kad tavo pinigai nuėjo ir padėkavonę gausi pats į savo rankas. Lietuvos Raudonas Kryžius šelpia visus pavargusius lygiai, ypatingai kareivius, todel jam priguli siųsti kuodaugiausia visos aukos, nes jis paskirstys kuoteisingiausia ir atiduos pašalpas reikalingiausiems žmonėms.

Eikime ant susirinkimų, sudėkime ir reikalaukime, kad pinigai butų tuojaus pasiųsti į Lietuvą. Dirbkime ne tusčiais žodžiais, bet darbu: darbas musų, pasišventimas delei tėvynės, padarys mus geresniais žmonėmis. Už išduotą savo centą, už paaukautą drapaną, mes apturėsime gamtiškas dovanas, — gerą širdį, jausmingą budą, žmoniškumą. Pasaulis tokių žmonių ir reikalauja. Neklausykime tų, kurie sako, kad Lietuvoje viško pilna, viskas pigu. Lietuvoje dabar visko reikia, ypatingai kareiviams, našlaičiams ir pavargusiems žmonėms. Dabar laikas ir geriausias laikas, tad rupinkimės ką nors šitame laike duoti savo tėvynei Lietuvai. Šimteriopai mes pasidžiaugsime, kada Lietuva apsigins nuo alkanų vilkų ir pradės savo gyvenimą.

Mes, mieli broliai ir sesers, kurie sueiname čionai po medžiu, duokime pavyzdį visiems, mes pirmutiniai sudėkime aukų ir pasiųskime į Lietuvą Kalėdų dovanas; nelaukime, kad mus kiti paukvatintų, bet patįs pasirupinkime tai suprasti ir pirmutiniai pradėti veikti. Tegul tukstančiai dovanų eina kareiviams, pavargusiems vaikučiams, seneliams ir kitiems pagelbos laukiantiems.

Pasirodykim, kad mes mokam mylėti artimą savo, turim širdį, esam žmonės kulturingi, turim jausmus ir mokam mylėti savo šalį.

Grekai išgirdę sunkų padėjimą savo tėvynės po turkų peiliu tukstančiais plaukė ją vaduoti. Mes iki jų nedaaugę, bet pradėkime krutėti nors savo mažais darbais.

LIETUVIAI AMERIKOJ

GARDNER, MASS.
Lietuvos Vėliavos iškilmės. L.L.P. bonų parduota už 1,000 dolarių.

19 d. rugsėjo, nedėlios vakare, Millers Opera House turėjo kalbėti Majoras Žadeikis, bet majorui negalėjus pributi, jo vietoje kalbėjo p-lė Marijona Jokubaitė.

Publikos susirinko apie 400 asmenų. "Aušros" choras, po vadovyste L. Deltuvos, sudainavo Amerikonišką imną "The Star Spangled Baner" ir paskiau "Lietuva Tėvyne Musų." Lietuvių imną giedant buvo išnešta Lietuvos trispalvė vėliava. Šiame susirinkime pirmą sykį Gardneryj pasirodė Lietuvos vėliava. Taigi užtai šisai susirinkimas ir buvo pavadintas Lietuvos vėliavos iškilme.

Imnus pagiedojus, p-lė Jokubaitė kalbėjo apie Lietuvos vėliavos reikšmę, nurodydama ką ji reiškia Lietuvos žmonėms. Antru atvėju kalbėjo apie L.L.P. Čia ant vietos buvo išparduota bonų už $1,000 dolarių.

Reporteris.

LAWRENCE, MASS.

Musų miestelyje nuo pradžios Europos karo buvo susitvėręs V.L.Š.F. gelbėti Lietuvą del karo nukentėjusią. Man bunat tos draugijos pirmininku, per 4 metus stengėmės įvairiais budais surinkti kuodaugiausia aukų. Rengėme koncertus, balius, gegužines ir tt. Bet pastaruoju laiku į musų parengtas pramogas visuomenė pradėjo jau nedalyvauti, —pereitą vasarą ant mųs parengtos gegužinės visai mažai buvo atsilankę publikos, kad vos nevos apsimokėjome iškasčius. Be to turiu priminti, jog virš minėta organizacija susidėjo iš didžiausių 7 draugijų.

Tokiu budu, mes, draugijų delegatai, permatydami, kad musų visuomenė neparemia parengtų pramogų, nutarėm sušaukt draugysčių pirmininkus ir tas tuojaus įvyko. Draugysčių pirmininkai ir draugysčių nariai pavedė draugysčių delegatams, išklausius delegatų raporto, visus pinigus pasiųsti į Lietuvą del vargstančių Lietuvos našlaičių ir štai 25 d. rugsėjo, 1920 m., pasiuntėm pinigų per J. J. Urbšą & Co. $740.00 (45.500 auksinų).

Pinigai pasiųsta Lietuvos Steigiamam Seimui g. S. Kairio vardu.

Mes manome, kad mųs vietos visuomenė galės buti patenkinta. Ir aš tikiu, kad musų pinigai bus tam sunaudoti, kam mes juos paskyrėme.

Viso knygos ir tiesos kol kas pasilieka glėboj J. Žukausko, A. Rameikio, M. Akstino, A. Zinkevičiaus ir J. Jurkevičiaus. Gavę žinę, kad pinigai jau priimti Lietuvoj, tuojaus bus sušauktas draugysčių delegatų mitingas.

Pirm. **J. Žukauskas.**

BROOKLYN, N. Y.
Primušė lietuvį vargonininką.

Pas mus labai nelinksma žinia, — 22 d. rugsėjo vakare, apie 8 val., nežinia kas biauriai primušė Aniuolų Karalienės bažnyčios vargonininką Karolį Kibortą, kuris nuvežtas į ligonbutį ten 23 d. rugsėjo, apie 5:30 val. po pietų, pasimirė. Kaip pasakojama, pašaukta policija rado jį sumušta ir begulintį visą kruviną, išmestą nuo trečio aukšto, ant klebonijos kiemo ir nuvežus jį į ligonbutį rasta žiedą su deimanto akute, laikrodėlį, raktus ir kiek ten pinigų. Tas liudija, kad jo užpuolikai neturėjo tikslo apiplėšti, bet greičiausia už ką nors keršijo jam ir todel taip labai sumušė.

Nuvežtas į ligonbutį, kaip vėliau patyriau, velionis Kibortas jau nebegalėjo kalbėti ir tik parašęs, jog jis toks ir toks vargoninkas ir dar kai ką. Ką jis daugiau tokio parašė, aš nežinau ir kiti nežino. Daktarui apžiurėjus jį, pasirodė, jog viena koja išlaužta, vienos rankos pirštai numušti ir abi akįs labai užmuštos. Šiaip visas buvęs sveikas. Karolis Kibortas buvo 38 metų amžiaus.

Kas ir už ką jį taip primušė, to iki šiol dar neteko patirti. Kiek man žinoma, tai buvo geras vaikinas, geras katalikas, ir niekam, rodos, niekuo neprasikalto. Tur buti kas nors pasislėpęs laukė jo ateinant į svetainę ir atėjus jam užpuolė ant jo. Žmonės pasakoja, kad kokia tai žydelka radus pas bažnytinę svetainę, ant gatvės, pro langą išmestą nosinuką ir sakius tegul ateina, tai atiduosianti. Taip pat pasakojama, jog kaip tik tuo laiku, — apie 8 val. vakare, —pas svetainės duris buvo keletas žydukų, kuriuos matęs praeidamas vienas lietuvis ir nuėjęs į kleboniją pasakęs moterims, kad koki tai vyrai verčią bažnytinės svetainės duris. Jei tie žydukai butų galėję išversti duris, tai nors butų pamatę, kas ten viduje darosi. Dar kiti pasakoja, buk rasta nutrauktos svetainės scenos dekoracijų virvės. Tačiaus niekas nežino, kaip ten ištikrųjų buvo.

Vėlionio kunas buvo pašarvotas po No. 370 Grand St., Brooklyne, kur jį aplankė daug žmonių ir mažyčiai vaikučiai ir mergaitės, jo vedamos parapijinės mokyklos mokiniai. Pastarieji labai gailėjosi savo mokytojo, kuris daugiau jų jau nebemokins. Taipgi labai gailisi jo ir choras, kurį jis mokino ir vedė. Buvo prinešta daugybė gėlių ir žalių pamų.

27 d. rugsėjo buvo Karo io Karolio Kiborto laidotuvės. Palaidojo jo kuną ant antrųjų Kalvarijos kapinių. Laidotuvės buvo labai iškilmingos ir daugybė žmonių jose dalyvavo, kad net policija turėjo tvarką daryti. Vėlionio karstas buvo rutų vainikais apipintas ir baltomis gėlėmis apkaišytas. Prieš lydėjimą ant kapinių, buvo iškilmingos šv. mišios ir pats klebonas kun. S. Remeika pamokslą pasakė. Laike mišių labai gražiai pagiedojo lietuviai vargoninkai, kurie palydėjo savo draugą ir suteikė jam paskutinį patarnavimą.

Lydint vėlionio karstą iš bažnyčios ir ant kapinių tapo nuimti paveikslai. Įleidus karstą į duobę, kunigas ir vargoninkų choras užgiedojo "Aniuolas Dievo." Paskui klebonas, vos galėdamas iš graudumo žodį ištarti, pasakė, jog velionis mums visuomet tarnavo, tai mes dabar jam patarnaukime paskutinį kartą, užpildami po žemių saujalę. Velionio brolis, rodos, atvykęs iš Waukeegan, Ill., buvo labai susigraudinęs ir beveik apalpo nuo didelio gailesčio. Užvis labiau verkė choro merginos, kurios gailėjosi savo buvusio mokytojo.

Tegul buna jam lengva svetimos šalies žemelė.

Korespondentė.

BROOKLYN, N. Y.
Geležėlės prakalbos.

27 d. rugsėjo vakare buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo p. Geležėlė, kuris savo prakalboje gerai uždrožė Bekampiui ir visai jo šaikai, papasakodamas klausytojams apie visus Bekampio darbelius, kuriais jis yra pasižymėjęs Brooklyne. Kalbėtojas liepė tokių lyderių nepriimti už delegatus, visą tą jų "egzekiušin boardą" išvaryti laukan. Paminėjo taipgi apie Pruseiką, Paukštį ir Šukį, kurie vadovauja musų bolševikams.

Girdėjau, jog p. Geležėlė žada apsigyventi Brooklyne ir pradėti daužyti Bekampiams likusius kampus. Kap iš pradžių pasirodė, matyt, kad jis lengvai gali tą darbą atlikti.

29 d. rugsėjo buvo lietuvių rubsiuvių unijos skyriaus delegato rinkimai. Bekampis žadėjo nukryžiavoti tuos, kurie jo nerinks arba ką nors ant jo pasakys. Matyt, kad didžiuma rubsiuvių išsigando to jo grąsinimo ir vėl išrinko jį delegatu. Bekampis gavo 313 balsų, o Vaitukaitis—290 balsų. Pamatysime, kaip jis eis savo pareigas ir ar "parduos rubsiuvius," kaip nekurie išsireiškė. —us.

TORRINGTON, CONN.
Dr. J. Šliupo prakalbos.

22 d. rugsėjo čia buvo surengtos prakalbos Dr. J. Šliupui, kuris kalbėjo apie dabartinę musų tėvynės padėtį ir ragino pirkti Lietuvos Garlaivių Bendrovės akcijų. Bet maža tokių buvo, kurie pirko akcijų, nes vietos žmonės jau yra apsigavę su kaikurių bendrovių šėrais, tad ir bijo dėties prie teisingai vedamų įstaigų. Kalti todel yra musų kaikurie vadai, kurie besirupindami daugiau savo asmenine padėtimi, nekreipia domos į tai, kaip jie veda jiems pavestus bendrovių reikalus ir kokį įspudį jų vedimas padaro į žmones.

Tačiaus, mieli broliai ir sesutės, nenustokime dirbę del savo tėvynės labo ir gerovės ir remkime tas musų įstaigas, kuriomis galima pilnai pasitikėti.

Toringtoniečiai nelabai sutinka tarp savęs, vieni kitų neapkenčia ir prie pirmos progos, kaip galėdami ir kaip mokėdami, apšmeižia.

Darbai čia gerai eina ir galima gauti darbą kada tik nori ir kas tik nori.

Torringtonietis.

CHICAGO, ILL.
Nutarimas.

A.L.T. Sandaros 25 kuopa Chicago savo susirinkime, laikytame rugsėjo 22 d., 1920 m., Fellowship House svet., apsvarsčius atsišaukimą Chicagos Lietuvių Tarybos ir jos išnešta rezoliuciją, rugpiučio 20 d., 1920 m., delei tilpusio Chicagos dienraštyje "Draugas" No. 196, Redakcijinio straipsnio, smeižiančio Lietuvos atstovybę ir Chicagos Lietuvius, dalyvavusius manifestacijoje rugpjučio 15 d., Chicagos Auditorijume delei atgavimo brangaus kiekvienam lietuviui musų sostinės Vilniaus, nutarė:

1) Griežtai protestuoti prieš tokį bjaurų Chicagos "Draugo" Redakcijos šmeižtą ir iškrepimą tikslo, manifestacijos Auditorijume, nes visi Lietuviai dalyvavo manifestacijoje, ir kuomet Lietuvos Atstovybė, kun. Adomas Vilimas, Dr. Jonas Šliupas ir teisėjas Crowe, didžiavosi Lietuvos Valdžios ir kariuomenės pasisekimais ir džiaugėsi, kad į Vilnių jau įžengė musų kariuomenė ir vėl Vilnius jau musų ant visados, tuo tarpu "Draugas" su Kun. Bučiu priešakyje, kaip ir visada, begėdiškai ir žemiausiu budu apjuodino Lietuvos Atstovą, Misiją, visus kalbėtojus ir dalyvavusius iškilmėje lietuvius, tikslingai primesdamas visiems bolševizmą, kuris kiekvienam sveikai protaujančiam lietuviui yra tolimas ir bjaurus, ypač Chicagos Lietuvių Tarybai ir Liet. Laisvės Bonų Chicagos apskričiui, kurie surengė minėtą manifestaciją ir tiems, kurie dalyvavo joje;

2) Rezoliucija Chicagos Lietuvių Tarybos, išnešta rugpiučio 20 d., 1920 m. prieš "Draugo" šmeižtą — pilnai užgirta.

A.L.T. Sandaros 25 kp., Chicago, Ill.

A. L. Lukas, pirm.,
A. Stankus, rašt.

Apie Ivairius Daiktus

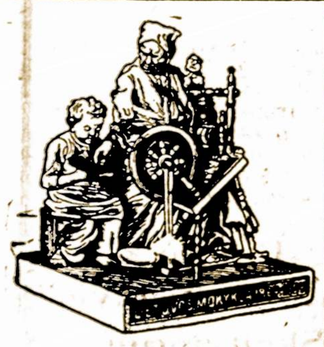

—Mama, man labai patinka, kada tu papasakoji apie žmones, kurie ką nors padarė gero pasaulyje.

—Gerai, vaikeli, kad tu myli klausytis tokių pasakojimų.

Dar yra ir kiti žmonės, kurie nepasigailėjo savo truso ir gyvasties, kad atrasti Afriką.

Hugh Clapperton, gimęs iš vargingų tėvų, savo darbštumu iškilo iki kamandieriaus flotos ir vėliau liko atradėju Afrikos. Jis išsileido į Afriką ir norėjo nuvykti iki galui upės Niger, ištirti kur upė prasideda bėgti. Pirmu kartu jam tas nepasisekė, bet jis atrado kitas vietas, taipgi svarbias. Anglijos valdžia jam gražiai apmokėjo ir prašė, kad jis vėl keliautų į Afriką ir daugiau vietų ten atrastų. Su juom iškeliavo daugiau žmonių, tarpe kurių buvo ir gabus Clappertono tarnas Lauder. Kelionėje Clapperton ir kiti žmonės numirė, liko tik Richard Lauder. Paskutinis viską aprašė, kas kelionėje atsitiko ir apie naujus atrastus kraštus, pats laimingai sugrįžo į Angliją ir viską žodžiu ir raštu apsakė. Jis savo raportą taip gerai išdavė valdžiai, kad valdžia vėl prašė jo grįžti ir naujus kraštus surasti. Lauder vėl iškeliavo, paimdamas savo brolį su savim. Jiems labai gerai iš karto sekėsi, bet galutinai pakliuvo į rankas laukinių ir tapo užmušti.

Vienas po kitam drąsuoliai lankėsi po Afriką ir ką kuris ištyrė ir aprašė, viskas buvo atspausdinta į knygas ir pagaminta žemlapiai, kad niekas nepražutų. Kas buvo atrasta ir apsakyta, iš to kiti mokinosi ir rengėsi toliaus Afriką ištyrinėti.

Robertas Moffat, buvęs vargšų sodininku, prisirengė ir iškeliavo į Afriką kaipo misionierius. Nukeliavęs į Afriką, jis apsistojo Bechnanaland'e tarpe laukinių, mokino juos krikščionybės ir atliko keliones atrasdamas naujas vietas Afrikoje. Moffat turėjo labai gražią dukterį, į kurią įsimylėjo jaunas vargšas vaikinas, Dovidas Livingston'as. Pastarasis, kad pastoti misionierium, kėlė anksti ir gulė vėlai, ir visada mokinosi, kad tik pastoti misionierium. Livingstonas taipgi nukeliavo į Afriką ir apsigyvenę nepertoli nuo Moffat. Savo kelionėje jis atrado didelį ežerą Ngami; apie šito ežero pakraščius jis sumanė padaryti keliones ir aprašinėti jas. Tas darbas užėmė jam keturis metus laiko. Pirmiausia jis apkeliavo vakarinį kraštą ir atvyko iki Atlantiko vandenyno; paskui apžiurėjo rytinį kraštą iki Indijos vandenyno. Livingston'as labai daug vargo savo kelionėse matė, — jis išbuvo be maisto ir be gyduolių ilgus laikus ir labai tankiai sirgo. Kur tik kelionėse ėjo, visur apsakinėjo Evangeliją ir mokino krikščionybės laukinius žmones.

Jis perkeliavo į Angliją atsilsėti, bet ilgai netrukęs vėl iškeliavo į Afriką, kur jo žmona numirė. Nors liko liudnas, bet savo darbo nemetė. Jis ir toliau aprašinėjo Afriką. Dar kartą buvo sugrįžęs į Angliją ant pasilsio ir dar kartą sugrįžo į Afriką, kad ant ilgiaus apsigyventi tarpe laukinių žmonių ir nuožmių žvėrių. Daug nelaimių patiko jį ir, negalėdamas toliau jau keliauti, apsistojo tarpe laukinių, vietoje vadinamoje Ujiji. Čionai jisai išbuvo kol neatkeliavo iš Anglijos kitas žmogus jo bejieškodamas su pagelba. Gavęs pagelbą ir pasitaisęs, jis dar kartą ėmėsi tyrinėti Afriką. Vienok neilgai trukus jis labai susirgo ir apsistojo vietoje vadinamoje Illala. Matydamas, kad jo dienos baigiasi Livingstonas sakė: 'Pabudavokite man namelį, kuriame galėsiu numirti." Vietiniai gyventojai, jo pasekėjai, pabudavojo jam namelį ir jį paguldė ten sergantį. Rytą atėję jo paziurėti, atrado Livingstoną klupantį ir numirusį. Jo pasekėjai, nors laukiniai, bet numanė, kad Livingstonas turi daug draugų savo tėvynėje, todel jie užsimanė jo kuną pristatyti į Europiečių apgyventą vietą Zanzibar, kuri buvo už šimtų mylių nuo vietos jo mirties. Jie pasidarė tam tikrus įtaisus jo kunui nešti ir nešė jį, nors buvo labai toli.

Kiti laukiniai gyventojai nedavė pro savo kraštus jo kuno pranešti, manydami, kad kur tas kunas bus nešas, tuos kraštus aplankys didelė nelaimė. Tada Livingstono pasekėjai sudėjo jo kuną į kitą našulį, o aprėlę tam tikrą stovylą sudegino, apskelbdami, kad Livingstonas tapo sudegintas ir jada galėjo eiti toliau. Tokiu budu jie pargabeno Livingstoną į Zanzibarą, iš kur tapo jo kunas parvežtas į Angliją. Taip užbaigė savo dienas Livingstonas, garsus misionierius ir Afrikos atradėjas.

Kitas atradėjas naujų vietų Afrikoje buvo tai Henry Morton Stanley. Jis buvo vargingų tėvų sunus, bet nylėtojas mokslo ir rado užtektinai laiko išmokti ir pastoti garsiu žmogumi. Jo originalis vardas — Rowland, bet jis apsilankė Amerikoje ir čia priėmė sau vardą Stanley. Amerikoje jam buvant vienas iš laikraščių davė jam lėšų, kad jis keliautų į Afriką ir surastų Livingstoną, kuris buvo tarpe laukinių ir žmonės jo jau nežinojo. Jis paklausė ir kaipo gabus vyras nukeliavo ir atrado Livingstoną vietoje Ujiji, pridavė jam kas buvo siųsta, o pats sugrįžo su raštais atgal. Po Livingstono mirčiai Stanley iškeliavo į Afriką kaipo atradėjas. Jis apėjo apie ežerą Tauganyiką, ištyrė upę Kongo iki jurių ir sugrįžo į Angliją. Vėliau padarė kitą kelionę į Afriką surasti vieną vokiečių keliauninką, kuris buvo pražuvęs su savo žmonėmis. Daugelis kitų vyrų nunešė savo gyvastį į Afrika, kol ji nebuvo gerai ištirta ir aprašyta tat, kas joje yra.

Samuelius Baker buvo tai dar vienas iš garsių atradėjų Afrikos, kuris atrado ežerą Albert Nyanza. Su juo kartu keliavo ir jo žmona. Apie šitą laiką Afrika jau buvo gerai ištirta ir aprašyta. Europiečiai dauginosi ant jos krantų. Anglija užėmė pietinį šoną, vadinamą Cape Colony. Žmonės iš Portugalijos, Vokietijos, Francijos ir Belgijos apgyveno Afrikos kraštus, įkurė nedideles savo kolionijas, o nuo čia vis keliavo pažiurėti, kas yra toliau. Žmonės dabar jau gerai pažįsta Afriką, bet Afrika dar tolį ne visa yra ištirta ir atrasta. Afrika yra taip plati, jog trįs Europos į ją sueitų. Tie, kurie savo gyvastis nunešė, kad ją ištirti, jieškojo ne ko kito, kaip vietos gyvenimui europiečiams. Jie dirbo delei ateinančių gentkarčių, todel jiems priguli amžina garbė.

Nevien Afriką baltieji žmonės turėjo atrasti. Kartą išmokę ilgas keliones jurėmis atlikti, jie ir daugiau pasaulio žemių atrado. Kolumbas atrado Ameriką 1492 metais. Šimtui metų praėjus po jo atradimui, žmonės atrado Australiją. Australija yra labai toli ant kito šono musų žemės. Niekas nežinojo, kad tokia didelė žemė ten buvo, į kurią gaima butų sudėti dvidešimts penkias tokias žemes, kaip Anglija kartu su Valija ir Airija. Tuose laikuose garo varomų laivų nebuvo, tad žmonės turėjo keliauti vėju varomais laivais. Jeigu vėjas gerai tarnavo, tai paimdavo septynis mėnesius nukeliauti, o jeigu vėjas netarnavo gerai, tai ilgiau reikėjo važiuoti. Todel per tukstančius metų Europos žmonės nežinojo Australijos ir tik 1522 metais ją aplankė. Pirmiems tos žemės atradėjams, portugaliečiams jurininkams, neatrodė gerai Australija; jie manė, kad ta žemė vien pustynė buvo, sulig įvairių jos krantų, kurie rodėsi vien uolos ir bruzgynai. Biskį vėliau čia atsilankė holandiečiai jurininkai, bet ir jie, nerasdami geresnių vietų, kaip tik uolas, nepamylėjo tos šalies. Jie davė jai vardą nauja Holandija, sulig savo tėvynės.

Pirmas anglas, kuris atsilankė į Australiją, buvo vardu William Dampier. Jis buvo jurių plėšikas arba piratas. Sulig tų laikų buvo paprasta, kad piratai apiplėšdavo kitus sugautus laivus ir atimdavo, ką galėdavo. William Dampier buvo išgelbėtoju Robinsono Kruzo, apie kurį daugelis

ATSIŠAUKIMAS.

Gerb. "Amerikos Lietuvio" redakcijos nuolankiai prašau talpinti sekantį straipsnelį. Sakau iš anksto širdingą ačiu. Su pagarba,

Martinas Glaže.

Pastaba: Del musų draugijų informacijos pridedu "Juros" draugijos įstatus. Visų draugijų įstatai vienodi.

Mažosios Lietuvos jaunimas, kursai nebepakeldamas verguvės pančius jau pirm karo pradėjo pabusti ir organizuotis, karui užsibaigus pradėjo pertrauktą darbą išnaujo ir ligšiol įsisteigė apie 10 jaunųjų draugijų. Šitos draugijos, kurių programas visokiu budu šelpti ir auklėti lietuviškumą, susitvėrė pernai rudenį į vieną centrą, draugijų "Santarą." Šioji savo konferencijoje nutarė leisti kas antrą savaitę jaunųjų laikraštį "Darželis." Ligšiol išėjo jau du numeriu. Musų jaunųjų draugijos nėra dar tokios stiprios, kaip Did. Lietuvos arba Amerikos draugijos. Truksta musų draugijoms moksleivijos. Neturėjome nei vienos lietuviškos mokyklos. Ir šiandien, jau esant Lietuvai kaip grynai lietuviškam kraštui nuo Vokietijos atskirtam, neturim dar nei vienintėlės lietuviškos mokyklos. Užtat labai daug priešų. Tačiaus musų jaunimas dirba ir kruta, kiek išgali. Parodo tai ir leidimas laikraštėlio. Tautiškasis susipratimas berods dar netoks didis, bet nuolat stiprėja. Ir pinigiškai mes dar labai silpni. Kreipiamės todel į savo sesers ir brolius Did. Lietuvos ir Amerikos, prašydami mus pašelpti. Įsitaisėm "Lietuvių Banke," Klaipėdoje, fondą del leidimo jaunųjų laikraščio. Už aukas, ir menkiausias, sakom jau dabar širdingą ačiu. "Darželis" kainuoja su prisiuntimu vieno numerio Maž. Lietuvai 60 skatikų, Didž. Lietuvai 1 auksiną, Amerikai 20 centų. Visoms korespondencijoms antrašas toks: Mažoji Lietuva, Martinas Glaže, Klaipėda (Memel), Hospitalstr. 15, II.

---

yra skaitę. Jo tikras vardas buvo Aleksandra Selkirk. Dampier privažiavo prie Australijos kraštų iš žiemių vakarų šono. Jis apžiurėjo Australijos pakraštį ir netikėjo, kad žmonės galės kada nors ten gyventi. Upių niekur nepriėjo; gyvunai, žvėrįs buvo keisti, nie kad nematyti, žmonės laukiniai ir nuogi, niekas nesuprato jų kalbos ir jų gyvenimas buvo labai primityviškas. Galvijų nesimatė jokių. Jie atrado didelių paukščių, bet tie paukščiai negalėjo palėkti. Jie atrado milžinišką gyvulį, kuris dėjo kiaušinius, kuris milionai metų kaip ant pasaulio gyveno. Kitus gyvunus patiko, kurie turėjo kišenius savo odoje ir juose nešėsi savo mažuosius. Žemė jiems pasirodė labai keista, uoluota ir laukinė. Iki 1770 metų pasaulis nežinojo, kad Australija turi savo gražias vietas, malonias ir tinkamas žmogaus gyvenimui.

DR. JONAS ŠLIUPAS.

GIOVANNI, COSIMO IR LORENZO DEI MEDICI.

(Iš H. Gordon'o Selfridge veikalo The Romance of Commerce).

Bet Giovanni iš pamėgimo įsikabinęs laikėsi vertelgos gyvenimo. Jis mėgo vyliojimą, žavėjimą ir sujudinimą plačiai išplėstos komercijos labiaus, negu netikrumus politikos. Jo santikiai su liaudžia buvo labai stiprus, ir jis butų galėjęs užimti jeib kokį urėdą Valstybės, kokio butų panorėjęs; vienok, nežiurint į verste verčiantį maldavimą savų sunų Cosimo ir Lorenzo, jis tvirtai stovėdamas atsisakė padidinti savo viešąją galybę.

Ant mirtinojo patalo, sako, jis pasišaukęs savo sunus ir įgraudenęs jiems štai ką: "Aš mirštu patenkintas, nes palieku jus turtingais ir sveikais, ir taip stovinčiais, kad jeigu jųs eisite keliu, kuriuomi aš ėjau, jųs gyvensite Florencijoje pagerbiami ir meilėje visų žmonių. Mane džiugina mintis, kad aš tyčia niekados nieko neįžeidžiau, bet stengiausi gera daryti visiems. Valstybės reikaluose, jeigu norite gyventi atvangoje, imkite tą dalį, kokią įstatymai ir jusų sąpiliečiai panorės jums atiduoti, nesa kas pažadina neapykantą tai ne tas, kas esti duodama žmogui, bet tai, ką žmogus nusprendęs yra pats pasiimti. Nors tarpe tiek nedraugų, ir apsuptas daugybės susiremiančių interesų, aš netiktai palaikiau savo gerą vardą, bet padidinau jį. Jeigu jųs smelgsities tuomi pačiu keliu, tai lydės jus tas pats geras likimas."

Taip mirė tasai senas pirklys 1429 m., tikrasai įsteigėjas didžiojo Medičių Namo. Jo įpėdinių buvo jo vyriausias sunus Cosimo, tuomet 40 metų senas. Cosimo, patapdamas galva Medičių šeimos, atsirado taipgi vienu vyriausiųjų vyrų miesto reikaluose. Gabumai jo, reikalaujami toje pozicijoje, buvo puikųs. Jo išauklėjimas buvo platus; jis buvo žinovas komercijos painiavų, ir jis pažinojo ir mėgo išgales milžiniškojo biznio, kurį jo tėvas buvo subudavojęs. Jis numatė lobius ir augančius lobius esant didelės svarbos, ir jis gerai žinojo, kad milžiniškas komercialis namas atneša metams didesnius pelnus, negu galėtum įsigyti kitais keliais. Ir kuomet jo išauklėjimas šitoje šakoje buvo pilnas ir kupinas, jis buvo taipgi išėjęs mokslą vedimo viešpatystės dalykų. Jis troško garbės delei savo tėvo; jis turėjo didelį palinkimą buti vadovu, ir niekados neleido nukentėti reikalams savo didelio biznio, jis veikiai neabejotinu budu pasinėrė viešuose reikaluose. Jis pasipriešino valstybės galvai, Rinaldo degli Albizzi, daugelyje klausimų, ir jis tapo taip agresyvis, kad rodėsi reikėsiant padaryti viešą paveizdą iš jo. Daugelis Albizzio draugų prisispyrę tikrino, kad Cosimo bus atvangesnis miręs, negu gyvas, bet nuosakesnis patarimas paėmė viršų, ir jis tapo išguitas iš Francijos dešimčiai metų. Todel jis tapo išsiųstas į Paduą, o jo jaunesnis brolis Lorenzo (kurio nereikia sumaišyti su Lorenzo Didžiu) tapo išguitas Venecijon penkeriems metams. Bet vos tik Cosimo atsidurė už miesto, kaip visa bendruomenė pajautė jo netekimą. Sakydavo, kad "jis pasiėmė dalį Florencijos su savim." Jo partija tuojaus įgijo naujos stiprybės ir taip savimi įsitikėjo, kad jos paskirtas komitetas ištikro atšaukė Cosimo ir, taip padarydama, smogė mirtiną smugį galybei jo nedraugo Albizzio.

Jam su džiaugsmu sugrįžus, Medičių namas patapo valdančiąja šeimyna Florencijoje. Jis tapo paskirtas Valstybės galva delto, kad jis ir jo giminė buvo pažadėję globoti minios pusę prieš nedaugelį turtuolių. Jis užsispyręs palaikė tiesas bėdinesniųjų piliečių delto, kad jo idėjos rėmė teisingumą. Vienok nei ant vieno istorijos lapo nerandame to, kas jį pažymėtų demagogu. Kadangi verteivystė jį išlavino teisume, jis mylėjo galybę, bet neatsisakė nuo principų. Jis nebuvo autokratų, tačiaus tiems, kurie savo darbais atsižymėjo kaipo nedraugai jo administracijos, jis buvo rustus ir neatlaidus.

Rašytojai politiškojo gyvenimo Medičių (o jų daug yra buvę) peržiurėjo Cosimo metodas iš visų pusių. Jis buvo aštriai kritikuojamas už mokesčių sunaudojimą saviems siekiniams. Ne musų reikalas ilgai apsistoti ant šitų išgalių. Jo urėdas buvo išrenkamas, o ne paveldimas. Jis gyveno gadynėje politiškų intrigų. Kiekvienas Italijos miestas buvo pilnas suokalbių ir intrigų prieš intrigas. Nugalabinimai buvo taip paprasti ir taip mažai domės į juos tekreipta, kaip kad šiandien sumušimas bile kandidato į politišką urėdą. Cosimo urėdo laivui prisiėjo žėgliuoti per sujaudintas jures, ir kad jis tai padarė išlaikydamas savo populiarumą su visomis klasėmis, yra geru prirodymu jo sterėtino sumanumo, jo drąsos ir jo gabumo. Jis buvo stiprus, ir drįso stovėti už savo įsitikinimus; jis pavartojo savo didelę galybę su tokia išminčia ir protingumu, kad visi skyriai publikos, išskyrus vieą ar kitą, kurie atvirai buvo nenaudingi, žiurėjo į Cosimo, kaipo savo draugą, ir į jo valdžią, kaipo tinkamą ir naudingą.

Tačiaus mums čion mažiau rupi jo politiškoji karjera, negu nurodymas, kad jo augščiausia pozicija, iki jis gyveno, buvo įgyta netiktai jo paties gabumu ir ambicija, bet taipgi iš didesnės dalies toli siekiančia galybe didžio biznio, kurį jisai ir jo tėvas taip rupestingai buvo sergėję ir puikiai vedę. Mes esame jieškoję apsivertimų davinių šito vertelgystos namo, bet nieko neužtikome. Didžiuose knygynuose randasi daug veikalų apie Cosimo—juk ir jis pats įsteigė didįjį Lorenziską knygyną—ir apie jo sunėną Lorenzo Iškilmingąjį, bet apie šaltinį visų jų lobių, jų komercialį namą su jo išsišakojimu po visą svietą, arba mažai arba nieko nerandame.

Ar gal leisime vaidintuvei pamėginti nupiešti šitą biznį rupiose išgalėse? Ar galime persistatyti šitąjį vadą valstybės, šitąjį princą visame kame tik ne varde, kaip jis praleisdavo tą dalį dienos, katrą jis pašvęsdavo savai kantorai? Šitoks biznis, suprantama, negalėjo neturėti stiprios organizacijos. Jo galva žinojo išgales, bet palikdavo kitiems jas nuveikti. Jo dideli bankai Florencijoje, po visą Italiją, taipgi ir visoje krikščionybėje, turėjo buti puikiai vedami; nesa kompeticija, kurios buvo pakaktinai, kitaip juk greitai butų suradusi silpnas vietas, po kuriomis butų galima buvę pasikasti. Jo žinojimas ir žinojimas jo reikalų vedėjų finansinės stiprybės visų tų, kurie jieškojo paskolos, turėjo buti nepaprastas, nesa skaitėme, kad beveik kiekvienas, bent Florencijoje, katras maž-daug turėjo tiesą prie kredito, buvo jo skolininku. Jo banko šaka Romoje, kuri vedama Lorenzo atlikinėjo ir vedė reikalus Popiežiaus, daugiaus negu atsilaikė toje šiltoje patalinėje intrigos ir vyliugystės. Jis vertėsi su karaliais nuo Konstantinopolio iki Cadiz'ui. Jis skolino pinigus, sergėjo savo įkaitus ir rankiojo savo palukius nuo vieno krašto šalies iki kitam.

(Toliau bus.)

J. Turčinskis.

Šauliams.

Susispieskit kruvon, Lietuvos sakalėliai,
Išblaškyt miglas jus galingais sparnais,
Ir stovėkit tvirtai, kaip jauni ąžuolėliai,
Kovą skelbkit audrom, ir sunkiausiais [laikais
Kraštui bukit sargais!
Kam tėvynė brangi, kas ją nor kovoti,
Kas nor jai sudaryt apgynėjų burius,
Kas ir laimę del jos pasirengęs aukoti,
Ir užtikrinti nor jai į garbę kelius,
Teeinie į Šaulius!
Kas pavojaus met, nepraradęs drąsumo,
Priešus rankoj gniklu pasitikti išeis,
Kas krutinėj jaunoj daug tur karšto [narsumo,
Kas nuženiinti vardo tėvynės neleis,
Tasai bus su Šauliais!
Jei gali reikale del kitų pasišvęsti,
Jei jautiesi širdy didvyriu but galįs,
Jei už brolius tinki nesiskųsdamas kęsti,
Jei nelaimė šalies tau širdies skaudulys, —
Tu—tikrasis Šaulys!
Jei tėvynei gali atsidavęs tarnauti,
Kaip tarnavo pirmi savanorių buriai,
Jeigu vertas esi dėkingumą jos gauti,
Ir jos meilė yra širdy tavo giliai,
Su tavim bus Šauliai!
Bet jei stoti kovon nejauti pašaukimo,
Jei tau žionmas baimės biaurus šiurpulys,
Jei tėvynei apgint neturi patraukimo
Ir buvai visuomet nelaimingas bailys,
Tuomet tu—ne Šaulys!

(Iš "Trimito.")

A. L. P. ir P. Tarybos Konstitucija.

1920 m., Liepos 30 dieną New Yorke, Waldorf Astoria Hotelyj įvyko visuotinas Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos įsteigėjų susirinkimas.

Šiame susirinkime dalyvavo atstovai:

Nuo Lietuvos Atstatymo Bendrovės:

J. Strimaitis,
2. P. Bukšnaitis,
3. A. S. Trečiokas,
V. K. Račkauskas;

Nuo Akcijoninės Bendrovės "Nemunas:"

5. A. Steponaitis;

Nuo Resorcin Chemical Co., Inc.:

6. A. B. Strimaitis;

Nuo Progress Shoe Mfg. Co.:

7. V. B. Ambrozaitis;

Nuo Baltic State Finance Corp.:

8. F. J. Bagočius,
9. J. B. Valukonis;

Nuo Baltic States Bank:

10. J. S. Lopatto;

Nuo Lietuvių Rubsiuvių Bendrovės:

11. A. Kurelaitis;

Nuo Amerikos Lietuvių Rubų Išdirbimo Bendrovės:

12. P. Bitautas;

Nuo Lithuanian Sales Corp.:

13. F. Kalinauskas,
14. A. F. Kneižis,
15. P. Petrauskas;

Nuo Amerikos Lietuvių Audeklinės.

16. N. Radavičius;

Nuo Lietuvos Garlaivių Bendrovės:

17. Dr. J. Šliupas;

Nuo Atlas Clothing Co.:

18. D. Klinga;

Lietuvių Žibintuvų Išdirbėjas, Pavienis:

19. P. S. Vilmont;

Pavienis Narys:

20. V. F. Jankauskas.

Be to susirinkime dalyvavo Lietuvos Atstovas Amerikoje, Jonas Vileišis ir jo pavaduotojas Atstovybės Sekretorius M. Vinikas.

Susirinkime buvo svarstomi įvairūs klausimai ir padaryti nutarimai. Svarbiausiu dalyku buvo svarstymas ir priėmimas Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos statuto arba jos konstitucijos, kuri ir buvo priimta šioj redakcijoj:

Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos Konstitucija.

(Lithuanian American Board of Commerce and Industry).

I. Vardas:

Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Taryba (Lithuanian American Board of Commerce and Industry).

II. Buvainė:

Laikinas adresas: 257 W. 71st Street, New York City.

III. Sąstatas:

A.L.P. ir P. T. nariais gali buti:

1. Inkorporuotos ir neinkorporuotos Lietuvių Finansinės Prekybos ir Pramonės įstaigos.

2. Pavieni asmens:

a). Dirbtuvių, krautuvių ir kitų finansinių pramonės ar prekybos įstaigų, kurios dar neturi Taryboje atstovybės, vedėjai ar savininkai.

b) Užsiimantieji prekybos ir pramonės reikalais ir jų žinovai.

c). Profesijų žmonės: amatninkai, knygvedžiai, inžinieriai, laikraštininkai, daktarai, advokatai ir tt.

Pastaba: Tarybos Direktoriatas turi teisės priimti ar nepriimti ir prašalinti narius delei priežasčių, kurias Direktoriatas atras užtektinomis. Atmestas, arba prašalintas narys turi teisės apeliuoti į artymiausį visuotiną Tarybos susirinkimą.

IV. Tikslas:

1. Rupintiesi prekybos ir pramonės plėtojimosi sveikais pamatais.

2. Megsti ir tvirtinti nuolatinius prekybos ir pramonės ryšius tarpe Amerikos ir Lietuvos.

3. Stengties apsaugoti Lietuvius ir Lietuvos visuomenę ir prisidėjusius prie A. L.P. ir P.T. bendrovės šėrininkus nuo nustolių iš priežasties apgaulingo arba nesveiko įstaigų organizavimo arba jų reikalų vedimo.

V. Tarybos įeigos.

1. Narių mokesčiai: Visi pavieni asmens, įstaigos, bendrijos ir bendrovės moka pamatinį mokesnį $10.00 metams.

2. Visos inkorporuotos ir neinkorporuotos įstaigos, kurių sukeltas kapitalas išneša daugiau $25,000, gali turėti ir po daugiau atstovų nuo savo įstaigų, skaitant po vieną atstovą nuo vienos įstaigos; už kiekvieną dadėtą atstovą įstaigos įmoka Tarybai metinį nario mokesnį po $10.00.

3. Už tarpininkavimą prekių pirkime, pardavime ir kituose reikaluose, Tarybos direktoriatas ima mokesnį susitaręs su užinteresuotomis įstaigomis ir ypatomis.

4. Direktoriatas pagal savo diskreciją praneša užinteresuotoms įstaigoms ir nariams apie gautus užsakymus.

VI. Direktoriatas.

1. Tarybos vykdomuoju organu yra Direktoriatas, susidedąs iš narių, renkamų slaptu balsavimu vieniems metams visuotiname Tarybos narių susirinkime. Pirmasis direktoriatas renkama iki sekančiam visuotinam metiniam narių susirinkimui. Į Direktoriatą nuo vienos įstaigos negali buti išrinkta daugiau dviejų asmenų. Išrinktieji į Direktoriatą patįs pasiskirsto tarp savęs funkcijas: pirmininko, vice-pirmininko, antro vice-pirmininko, sekretoriaus, iždininko, ir dviejų kontrolierių.

VII. Santykiai su atstovybe.

1. A.L.P. ir P.T. veikia ankštame kontakte ir susižinojime su Lietuvos Atstovybe Amerikoje. Visi susisiekimai ir susinešimai su Lietuvos Valdžia daromi per Lietuvos Atstovybę. Lietuvos Atstovybė dalyvauja exoficio Tarybos Direktoriato posėdžiuose.

VIII. Susirinkimai.

1. Visuotini Tarybos susirinkimai buna metini ir nepaprasti. Metiniai susirinkimai šaukiami Direktorių kasmet Sausio mėn.

2. Nepaprasti susirinkimai yra šaukiami sulyg nuožiuros Direktorių nusistatymo, arba penktai daliai narių to reikalaujant.

3. Visuotinuose ir nepaprastuose susirinkimuose visi nariai turi lygų balsą; balsu naudojasi tik ypatiškai dalyvaujantieji.

4. Tokiuose susirinkimuose viena ketvirta dalis visų narių ir atstovų sudaro kvorumą pilnam veikimui, bet jeigu nebutų kvorumo, tai privalo buti sušaukiamas kitas susirinkimas bėgyje dvie jų savaičių. Jeigu ir antra kart nebutų kvorumo, tai susirinkimas bus skaitomas legališku.

IX. Tarybos Turtas.

1. Tarybos visos įeigos naudojamos bėgantiems reikalams, sulig patvirtintų sąmatų visuotiname metiniame susirinkime. Jeigu butų koks perviršis, tai jis bus skiriamas Tarybos veikimo praplatinimui arba sulig visuotino metiniam susirinkime nutarimo, aukojamas Lietuvių jauņuomenei einančiai mokslus prekybos ir pramonės srityje.

X. Įstatų atmainos.

1. Šie įstatai gali buti keičiami arba papildomi visuotinuose metiniuose Tarybos narių susirinkimuose dviem trečdaliams tenai esančių ir balsuojančių narių; tokiame susirinkime turi buti nemažiau vieno trečdalio visų Tarybos narių; visi kvietimai į susirinkimus turi buti išsiuntinėti vienu mėnesiu prieš susirinkimą.

XI. Likvidacija.

1. Atsitikus reikalui likviduoti A.L.P. ir P.T., bus sušauktas visų atstovų ir narių visuotinas susirinkimas ir išrinkta likvidacijos komisija kuri ir atliks likvidavimo darbą pagal susivažiavimo nutarimus.

A. L. P. IR P. T. DIREKTORIATAS.

Sulig Tarybos priimtosios konstitucijos Direktoriatas renkamas kasmet metiniuose susirinkimuose, kurie šaukiami kasmet, Sausio mėnesyje.

Nors visuotiname Liepos 30 dieną įsteigėjų susirinkime buvo palyginamai nedaug narių ir kai-kurie iš narių negalėjo atvykti susirinkiman delei tos priežasties, kad yra laukę asmeniškų užkvietimų, tačiaus atsižiurint į tat, kad šio Direktoriato nariai yra renkami tik iki Sausio mėnesio, kuomet bus naujas metinis visuotinas susirinkimas, tapo nutarta išrinkti Direktoriato nariai, kad pradėjus tinkamiau vesti visą darbą. Be to prisiminta, jog reikalui esant patsai Direktoriatas gali sušaukti ir anksčiau nepaprastą visuotiną susirinkimą ir padaryti išnaujo paties Direktoriato narių rinkimus, jeigu butų reikalas.

Direktoriatan tapo išrinkti šie septyni asmens, kurie laikytame tą pačią dieną posėdyje šiaip pasiskirstė tarp savęs funkcijas:

1. Pirmininkas: **J. S. Lopato,** pris. adv., 308 Coal Bldg., Wilkes Barre, Pa.

2. 1-mas Vice-Pirm. **F. J. Kalinauskas,** pris. adv. 414 Broadway, S. Boston, Mass.

3. 2-ras Vice-Pirm. **J. S. Kalinauskas,** pris. adv., 414 St., Baltimore, Md.

4. Sekretorius. **F. J. Bagočius,** pris. adv., 258 Broadway, So. Boston, Mass.

5. Iždininkas: **A. B. Strimaitis,** G.P.O. Box 127, New York, N. Y.

6. Kontrolieriai: **V. B. Ambrozaitis,** 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

7. **Jonas Strimaitis,** 294—8-th ave., New York, N. Y.

Lietuvos Informacijos Biuras.

LENKAI NEVA SIULO TARTIS, O FAKTINAI VERŽIASI GILYN LIETUVON.

Naudodamasi tuomi, jog Lietuvos Valdžia sutikusi pavesti Tautų Sąjungai apsprendimą rubežių tarp Lenkijos ir Lietuvos ir vengia stipresnių mušių, Lenkų kariuomenė vis veržiasi gilyn Lietuvon. Puldami ant Gardino, kurį bevaldė bolševikai, lenkai buvo pasiekę Druskininkus. Lietuvos Atstovybė yra gavusi dvi nauji kablegrami. Vienoj Balutis praneša, jog **"lenkai eidami nuo Druskininkų pusės pasirodė Nočioj ir yra užėmę Rodunę,"** o kitoj Užsienio Reikalų Ministeris, d-ras Puryckis, duodamas visoms atstovybėms tam tikrą įsakymą delei pasų vizos, nurodo, jog **"daug lenkiškų agitatorių ir šnipų, kurie iš Lietuvos, bolševikams besiartinant, buvo išbėgioję, dabar grįžta atgal."**

Matomai, Lietuvos pakantrumas, gal but pateisinimas strategijos žvilgsniais, veikiai turės išsimesti. Lietuvos Valdžia yra išleidusi atšaukimą į visus Lietuvos žmones. Šaukiamas kiekvienas griebtis ginklo, kirvio, dalgio, kad tik Lietuvą nuo priešų apgynus. Ruošiamos prie generalio mušio... Lenkų melams matomai nebetiki nė pati Tautų Sąjunga, kurios pirmininkas Leonas Bourgeois stebisi, kam lenkai yra besiuntę Lietuviams ultimatumą ir kodel ant jų užpuolę, jeigu Lietuviai buvo sutikę atsitraukti iki tam tikros demarkacijos linijos, kuri buvo nustatyta Gruodžio 8 dieną, ir pavedę visus ginčius išspręsti Tautos Sąjungai (Ligai). Bet šiame prie lenkų rašte, L. Bourgeois nurodo, jog reikėtų palikti lietuviams terminas, iki kurio bolševikai turėtų išsikraustyti iš užimtos Lietuvos teritorijos. Pažymėtina, jog ši žinia Associated Press patilpo tik viename "The World," o visi kiti laikraščiai šios žinios nepadavė. Bet lenkų kariuomenės vadai nepaiso nė ant Tautos Sąjungos patarimo, o gal nė ant savo Ministerio pirmininko Sapiehos, kursai buk yra sutikęs geruoju be jokių mušių tartis su Lietuvos atstovais. Rugsėjo 29 dieną tuo tikslu jie yra kviečiami į Suvalkus. Vieni kviečia tartis, o kiti lenda vis tolyn į Lietuvą.

Šios pinklės veikiai turės paaiškėti.

Lietuvos Informacių Biuras.

VALSTYBINIO AMERIKOS LIETUVIŲ FONDO ĮSTEIGĖJŲ SUSIRINKIMAS.

Gautomis žiniomis, Valstybinio Fondo įsteigėjų susirinkimas yra šaukiamas New Yorkan ant Spalių 8 d., 10 v. išryto, Waldorf Astoria Hotelyj. Šio susirinkimo dienotvarkė yra šiaip nustatoma.

1. Susirinkimo atidarymas.

2. Mandatų patikrinimas ir susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus išrinkimas.

3. Skaitymas ir priėmimas Valstybinio Fondo statuto.

4. Vyriausiosios Valstybinio Fondo Valdybos narių rinkimai.

5. Instrukcijos Vyr. Valdybos veikimui.

6. Fondo Skyrių atstovų klausimai ir sumanymai.

Visi skyriai, kuriuose įvyko Valstybinio Fondo įsteigėjų susirinkimai ir tapo išrinkti atstovai šian susirinkiman, šiuomi yra kviečiami pributi. Kitų pakvietimų nebus.

RUPINAS BUSIMAIS RINKIMAIS.

Tarp Amerikos lietuvių pradeda matytis didesnis susirupinimas delei busimųjų Amerikos prezidento rinkimų. Tarp lietuvių yra daug balsuotojų ir kai-kuriose kolonijose lietuvių balsai, — o prie lietuvių žada prisidėti ir latviai, ir ukrainiečiai, dalinai žydai—gali nusverti rinkimą. Kaip girdėti, yra susitvėręs "Amerikos lietuvių Prezidento rinkimams informacijų Komitetas," kursai nuo statomųjų kandidatų į Amerikos prezidentus norėtų išgauti tvirto užtikrinimo, ką šie kandidatai padarys gero Lietuvai, jeigu kursai iš jų butų išrinktas prezidentu, butent ar pripažins Lietuvos Respublikos nepriklausomybę ir tt.

Lietuvos Informacijų Biuras.

PADĖKA DĖDEI.

Gerb. Redakcija!

Turiu garbės dar kartą padėkavoti savo brangiam dėdei, Juozui Aimučiui, kuris užrašė man "Amerikos Lietuvį". Nors aš skaitau ir Lietuvos laikraščius, bet sulaukęs "Amerikos Lietuvį" ir perskaitęs jį labai apsidžiaugiu pats ir pradžiugina kitus, kurie man skaitant klauso. Aš ir visas musų sodžius gėrimies "Amerikos Lietuviu."

Taigi tariu širdingą ačiu dėdei už suteiktą man taip malonią dovaną, o "Amerikos Lietuviui" linkiu kuoplačiausios dirvos.

Jonas Losevičia.

29. VIII, 1920 m.
Lietuva.

DEL KLAIPĖDOS KRAŠTO.

Nors šį kraštą oficialinai valdo prancuzai, tačiau jie nieko gera beveik Lietuvai nemano padaryti. Klaipėdos krašto prijungimui prie Lietuvos kliudo patsai Klaipėdos krašto komisaras, kuris išranda tam įvairių kliučių, jo paties sugalvotų. Tuo tarpu visiems šiandien aišku yra, kad tada tegalėtų pagerėti Klaipėdos krašto ekonominė padėtis, kai bus prijungtas prie Lietuvos.

Naujausio Išradimo Siuvama Yla.

Su šita yla galima pasitaisyti čeverykus, maišus, karpetus ir kitus didelius ir mažus pataisymus. Šita yla sutaupys jums pinigų ir laiko. Ji siuva gerai, greitai ir dručiai kaip mašina. Prie ylos randasi kamuolėlis siulo ir 2 adatos. Kaina $150.

DOVANA "Amer. Lietuvio" Skaitytojams.

Kas per mumis užsirašys visiems metams laikraštį "Amerikos Lietuvį" už $2.50, tai aplaikys siuvama yla už pusę kainos. Prisiųskite iš viso $3.25, tai aplaikysite visiems metams "Amerikos Lietuvį" ir siuvamą yla. Siunčiant pinigus, adresuokite:

S. P. TANIS & CO.,
31 E. 112-TH ST., CHICAGO, ILL.

IŠEIS PIRMĄ SAVAITĘ RUGSĖJO

Jau priimama prenumeratos ir galima išsirašyti "Artojas" pavieniais numeriais. Kurie norėsit matyti pirmą "Artojo" numerį, tuoj duokite užsakymus, nes galite likti visai nematę. Pinigus siųskite pačto ženkleliais arba money orderiais ir registruotuose laiškuose.

PRENUMERATA METAMS $1.00.

PAVIENIS NUMERIS 10c.

"ARTOJAS"

E. 79-th STREET, (Corner Superior Avenue).
CLEVELAND, OHIO.

AR NORI SUSISIEKTI
Su Visu Pasauliu?

Jei nori, tai klausyk musų patarimo ir nusipirk

Vadovėlį Esperanto Kalbos

174 pusl., gražiais audeklo viršeliais,
Kaina $1.25.

Adresuok:
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Kas tur ausis teklauso skaitančių, kas turi akis pats teskaito musų karžygiškos kariuomenės leidžiamą laikraštį

"Kariškių Žodis"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" aprašo visus Lietuvos kariuomenės žygius, kovas, smarkius mušius, kad brangiai Tėvynei laisvę iškovoti, kad apgynti musų brolių turtą, gyvybę nuo lenkų plėšikų piktųjų, nuo vokiečių ir rusų grobonių plėšriųjų.

"KARIŠKIŲ ŽODIS" ryškiai atspindi karštą Lietuvos kariuomenės Tėvynės meilę ir jos pasiryžimą gynti Lietuvą iki paskutinio kraujo lašo ir iškovoti tokią Lietuvos valstybę, kurion galėtų sugrįžti ir sugrįžę laimę rasti visi po pasaulį išsiblaškę vargstantieji tikri Lietuvos sunus.

"KARIŠKIŲ ŽODIS" skelbia nukautųjų (užmuštųjų), sužeistųjų, nelaisvėn patekusiųjų ar be žinios prapuolusiųjų bei kovose atsižymėjusiųjų ir apdovanotų kariškių vardus.

Taigi, kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris Lietuvos Tėvynės išsiilgęs, kuris nori žinoti, kaip Lietuvos kariuomenė savo krauju musų žmonėms laimingą kelią kloja, teskaito ir teplatina.

"KARIŠKIŲ ŽODĮ."

"KARIŠKIŲ ŽODIS" eina vieną kartą į savaitę. Kaina metams 2 doleriu, kuriuos galite pasiųsti registruotame laiške. Adresas:

"KARIŠKIO ŽODŽIO" REDAKCIJA,
KAUNAS, LITHUANIA.

ĮVAIRUMYNAI

Praeitų amžių septyni stebuklai.

I.

Egipto piramidas, kurių aukščiausia buvo piramida Heopsa. Buvo tai triobos, satytos iš tašytų akmenų ir skirtos kaipo antgrabiai žymiems egiptiečiams, pastatytos vergų rankomis. Prie jų statymo dirbo ir žydai laikuose savo buvimo Egipte. Jie buvo vieton arklių kinkomi į vežimus, kuriuos prikrovus akmenais, plytomis ir kitomis sunkenybėmis, šie turėjo traukti reikalingon vieton. Atminčiai šitų darbų žydai prie bruslotų nešioja baltus šniurelius, vadinamus "cices," kurie jiems primena anas virvę kuriomis jie buvo Egipte rišami prie vežimų.

II.

Karalienės Simirados kabanti daržai Babilionijoj, kurie buvo įtaisyti keliais šimtais metų dar Kristui negimus. Laike pasaulinio kakaro, anglams užėmus anas apygardas, daug Europos mokslininkų iškeliavo, idant šituos daržus smulkmeniškai ištirti.

III.

Roadiškas stabas. Tai didžiausia stovyla, kokia kuomet nors kur buvo pastatyta. Jis buvo pašvęstas saulės dievystei. Šis stabas stovėjo apžergęs jurių susmaugą, ir viena koja stovėdamas ant vieno kranto, o kita ant kito, kitoj jurių susmaugos pusėje. Kojos jo buvo taip ilgos, kad per tarpkojį perei davo visi laivai koki ten plaukioja, neatsižvelgiant į jų stiebų augštį.

IV.

Halikamo Mauzoleja, (Mažojoj Azijoj), kurią pastatė nuliudusi našlė, karalienė Artemizija, atminčiai Kereos karaliui Mauzulino. Sustatas, stilius ir išvelzda šito triobėsio savo laiku stebino visą pasaulį. Apie jį plačiausia rašė mokslo vyras, rymionas Plinius. Kiti mokslininkai nespėjo juomi užsiinteresuoti, nes jį sugriovė žemės drebėjimas.

V.

Zeuso stabas Olimpijoj. Tai milžiniško didumo stabas, pašvęstas Zeusui, vyriausiam dievaičiui senovės grekų tautos.

VI.

Faras žibintuvas Aleksandrijoj (Egipte). Buvo tai savo laiku dailiausias jurių kranto žibintuvas, stovįs ant kranto Faros salos. Jis buvo įrengtas sulyg noro Egipto Faraono, nuo kurio vardo ir pati sala tapo pavadinta—Faros.

VII.

Dianos šventynė Efezoj. (Mažoj Azijoj). Buvo tai dailus triobėsis, turintis 425 pėdų ilgio, 220 pločio ir 60 aukščio, pastatytas ant 128 marmurinių stulpų, pašvęstas medžioklės dievaitei Dianai. 356 m. Kristui negimus, tulas grekas Herostratos, geidė kuom nors pasaulyj atsižymėti, bet nesuradamas tam kitokio budo, padegė šitą šventynę ir tuomi jis atsižymėjo, nes tapo įrašytu praeitų amžių septintojo stebuklo istorijon.

Kurmis.

Yra tai nedidelis gyvunas, apaugęs juodu, lyg aksomas, kailiu ir aklas, nors embriologija tikrina, jog jis kada tai yra turėjęs akis. Kurmio ypatingumais yra tai jo šnipas ir pirmutinės kojos, panašios kalui, kuriomis rėžia ir į šalis žeria šnipu knisamą žemę. Kurmis žemėje turi savo lizdą, bet lizde jį negalima rasti, nes jis visuomet yra užimtas darbu. Nesenai viena angliška draugija pasiryžo ištirt kurmio veikimą ir tam paskyrė penkių margų žemės plotą. — Paleista kurmis šitame plote į darbą 11 val. vidurdienio ir leista jam dirbti iki 6 val. vakaro. Per tą laiką kurmis išrausė 23 pėdų ilgą savo olą, kuri nors nebuvo tiesi, bet sukraipyta, tai vienok savo linkimu ėjo į vakarus.

Rausimas olos nėra tai kurmio žaislu, neigi kerštu. Jis ją rausdamas jieško sau maisto. Kurmis yra labai ėdrus ir ėda įvairius vabalus ir kirmėles, kurias surinka žemėje, prie savo kelio, tuomi patim kartu pagarindamas ežes ir lyses, užką ant savęs patraukia žemdirbių apmaudą ir tie kurmius naikina prie kiekvienos progos.

Visokios Žinios.

VISI RUSAI TURI STOTI Į VRANGELIO ARMIJĄ.

Konstantinopolis. — Gen. Vrangelio įgaliotinai išleido įsakymą, sulig kurio visi gyvenantieji Konstantinopolyj rusai turi greitu laiku ateiti į atatinkamą karo buvainę ir užsiregistruoti. Neklausantiems to įsakymo grąsinama areštu ir išsiuntimu į Krymą. Matyt, kad ir sąjungininkai, kurie dabar valdo Konstantinopolį, remia šį įsakymą.

ITALIJA PRIPAŽĮSTA BALTIJOS RESPUBLIKAS.

Washingtonas. — Pranešama, jog Italų pasiuntinys Washingtone, atsakydamas į pastarąją Amerikos valstybės sekretoriaus Colby notą Rusų klausimu, pareiškęs, jog jis nesutinka su Suvienytų Valstijų valdžios nusistatymu ir jog Italija pripažįsta Baltijos respublikas.

KINŲ BANDITAI DARBUOJASI.

Tokio, Japonija.—Iš Mandžiurijos atėjusios žinios skelbia, jog pereitą subatą ant miesto Kunchun užpuolė 500 raitų kinų banditų, tarp kurių buvo korejiečių. Jie sudegino Japonų konsulato namą, 7 žmones užmušė ir 12 sunkiai sužeidė.

NUTARĖ IŠMESTI ITALUS SOCIALISTUS.

Milanas. — Italų socialistų partijos direktoriato laikytame susirinkime liko priimta rezoliucija, kuri reikalauja išmetimo iš socialistų partijos visų tų narių, kurie priklauso prie italų komunistų partijos ir pildo "Maskvos paliepimus." Už rezoliuciją balsavo 7, o prieš —2. Tų narių pašalinimas palikta socialistų suvažiavimui.

EUROPAI GRĘSIA BADAS.

Londonas. — Europos valdžios labai yra susirupinusios delei to, kad daugeliui jos žmonių gręsia badas ir smarkiai plėtojasi tarp gyvulių epidemija. Gyvulių ligos ypač labai plačiai išsipletusios Belgijoj ir Francijoj.

PREZ. WILSONAS UŽ COX'Ą.

Washingtonas. — Prezidentas Wilsonas 3 d. spalių naktį išleido savo atsišaukimą į šios šalies piliečius, — demokratų partijos rėmėjus, — kviesdamas juos paremtį demokratų partijos kandidatą į prezidentus, gubernatorių Cox'ą. Be to jis išreiškia savo pasitikėjimą, jog lapkričio mėnesio rinkimuose busią "tikras tautinis referendumas" delei Tautų Lygos ir prašo balsuotojų patvirtinti tą Lygą taip, kai pji "suorganizuota" Versailles sutartyje.

TROCKIS SUŽEISTAS?

Kopenhaga. — Gauta žinių, kurios praneša, jog po Rusiją pasklido gandai, buk Sovietų Rusijos karo ministeris, Leonas Trockis, tapo sužeistas ir buk karo teismas teisia gen. Budenny.

Petrogrado gyventojai laikytame savo mass-mitinge vienu balsu nutarė reikalauti greito taikos įvykdymo.

KINAMS TRUKSTA MAISTO.

New Yorkas. — Suvienytų Valstijų pasiuntinys Kinijoj, Charles R. Crane, pranešė kablegramų prezidentui Wilsonui apie didelę stoką maisto Kinų sostinės Pekino distrikte.

Tą pranešimą patvirtina ir episkopolų bažnyčios vyskupas Wilson S.Lewis, kuris pereitą savaitę atvyko į Pekiną ir iš ten kablegramu štai ką praneša:

"Trisdešimts milionų žmonių kenčia del bado. Kas dieną miršta tukstantis žmonių. Padėtis eina blogyn. Miršta bažnyčios nariai. Suvienytų Valstijų pasiuntinys Crane pranešė kabeliu prezidentui Wilsonui detalius."

VISI BIZNIERIAI GARSINKITĖS "AMERIKOS "LIETUVYJE."

KETURIŲ LAPŲ LAIŠKAI Į LIETUVĄ.

Pirmas lapas išdarytas gražiomis spalvomis, gėlėmis, paveikslais, perlų ir žibančių dulkių apdarais ir turi tam tinkamas eiles:

"Oi tu sakal, sakalėli," "Pas tėvus," "Sveikinu tave mylimas broli," "Sveiki, gyvi, mano gentys," "Kas pas jus 'girdėti," "Mela mano prisiegėlė," "Išsiilgimas mylimos prisiegos," "Sveikinu tave miela sesutė," "Ten kur saulutė šviečia," "Liudna man širdelė," "Apgailėstavimas Lietuvos," "Pas pačią ir vaikučius." 22 laiškai geriausio rinkimo, tik $1.00. Pasiųskite "Money Order" šiandien į

ROYAL SALES CO.,
Dept. 13—Box 59 — Station O,
NEW YORK CITY.

CUNARD LINE

GARLAIVIS AQUITANIA, IŠPLAUKS SPALIŲ (OCTOBER) 12, Į

Hamburgą ir Libavą

PER ANGLIJĄ;

Į HAMBURGĄ $125.00
Į LIBAVĄ $145.00
PRIDEDANT $5.00 KARĖS TAKSŲ.
Kreipkitės į artymiausį Kunardo agentą.

Vaikai myli ji! Jie praso daugiaus!

Nekankink sergančio vidurių užkietėjimu kudikio su niekingais, vidurius traukančiais, aliejais. Duok jam saukštuką BAMBINO, turinčio prijimnų skoni, lengvai veikiančio ir labai pasekmingo vidurių paliuosavimui vaisto. Jis stebėtinai greitai pagelbsti nuo gazų, išputimo, dieglių, vidurlavimo ir vidurių užkietėjimo.

Pabandyk buteli. Tik 50c. vaistinyčiose arba tiesiai nuo išdirbėjų 60c. su persiuntimu. Tėmyk Bambino lėlę ant pokelio. Be jos nėra tikras.

F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

100,000 Sveikatos Knykų Patiekiama Dovanai !!!

—oOo—

Jeigu nori žinoti: kaip geroj sveikatoj plaukus užlaikyti — pleiskanas išnaikyti, slinkimą ir pražilimą sustabdyti; kojų ir kitų kuno dalių prakaitavimą prašalint; visokį niežėjimą panaikint; negerą iš burnos kvapą prašalint, t.y., dantis sveikai užlaikyt; turėt gražų ir sveiką veidą; akis sveikai užlaikyt; ir žinot apie visokias ligas ir jų prašalinimą, — tai reikalauk, prisiųsdamas dvicentį pašto ženklą, SVEIKATOS KNYGOS. Adresuok:

SVEIKATA, 2023 Saint Paul Ave., CHICAGO, ILL.

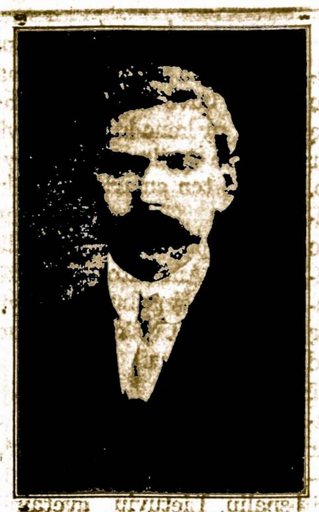

M. Paltanavičia,

Ar Važiuosi į Lietuvą?

Mes geriausia patarnaujam važiuojantiems į Lietuvą.

Jeigu važiuoji, pirk pas mus šifkortę, mes jumis kuogeriausia patarnausime ir parvažiuosite gražiai.

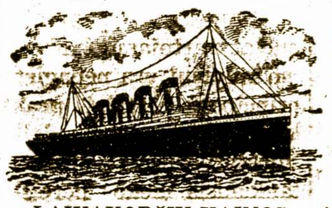

LAIVAKORČIŲ KAINOS

III KLESOJE:

Į HAMBURGĄ	$115
Į BERLINĄ	$120
Į DANCIGĄ	$125
Į LIBAVĄ	$145
Į ROTTERDAMĄ	$100
Į FRANCIJĄ	$87—50

II KLESA.

Į HAMBURG	$180

ir 5 dol. taksų.

Pinigus siunčiame už žemiausią kursą, visados kreipkitės pas mus.

M. Paltanavičia,
15 Milldury St.,
Worcester, Mass.

IŠRADĖJAI.

Prisiųskite man modelį arba piešinį savo išradimo išegzaminavimui.

Įsigygite mano išradimų knygutę vardu: "Patarimai Išradėjams," kurią DOVANAI gausit.

Marcin Labiner

Patentų Advokatas (A. C.)
15 PARK ROW, NEW YORK

MYERS
ENGINEERING SCHOOL

FAIRMONŲ IR INŽINIERIŲ MOKSLAINĖ.

Joje mokina pakol negauna valstijos laisnių, kas ima keletą savaičių. Mokina dienomis ir vakarais.

Vakarais mokslainė atdara **panedėliais, seredomis ir pėtnyčiomis nuo 7 iki 9.** Dienomis mokslainė atdara nuo 9 iki 4 po pietų.

MYERS ENGINEERING SCHOOL,
12 Houston St. 2-ros lubos,
Worcester, Mass.

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Vaizbažehklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Tėmyk Įkaro (Anchor) Vaizbaženklį

Knygų Agentams.

Ar rašysi, ar skaitysi, ar surukusiam ruime kazyruosi.

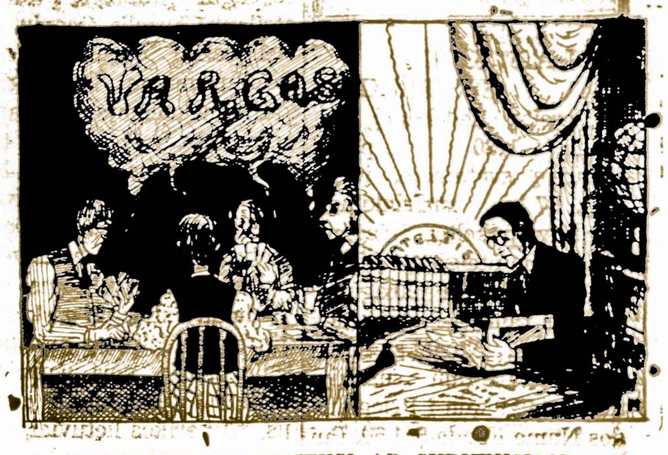

AR RAŠYSI, AR SKAITYSI AR SURUKUSIAM RUIME KAZYRUOSI?..

Ar matai šitą paveikslą viršui? Čia du gyvenimai žmonių nupiešti. Žmogus, kuris knygas skaito, jis turi viltį, mato steigį, tveria gyvenimą, dailina pasaulę, jo darbai kėravoja kitus ir tave patį. Atmink, kad mokslas ateina iš knygų ir sveiko protavimo!

Kitame šone matai žmones kazyrėms lošiančius, priruką, ant tų dumų pažiurėjus, tik vargas matyti. Tie žmonės kazyrėms lošia, gal eiliką iš noskių, o gal iš pinigų. Ar tu manai, kad jie išloš? — Nieko, viesai nieko! Žmogus tik tada praturti, kada dirba čėdydamas pinigą ir sveikatą. Šitie žmonės niekad savęs nevaldo, juos turi kiti valdyti iš jų politikieriai tik toki išeina, kad kitą nuskriaust.

Buk vyras, buk moteris apšviesta, skaityk gerų knygų, stok į eiles žmonių, kurie skaitosi sau už garbę buti apšviestu, sumaningu.

RASPUTINO aprašymo knygelę nepraleisk nenusipirkęs, išmoksi suprasti kaip silpnas yra žmogus, kaip vargas patį vergėją pavergė. Nelauk, siųsk pinigus dabar. Kaina tik.....40c

LIETUVIŠKAS ELEMENTORIUS. Jeigu nemoki skaityti, gali pats per save pramokti, labai lengvai gali savo vaikučius pamokinti skaityti ir rašyti savo kalboje. Kaina tik.....25c.

MOKINKIMĖS RAŠYTI. Nusipirk ir išmok gražiai rašyti. Kiekvienas tave pagirs, kad gražiai rašai ir visur tiksi. Išmoksi gražiai rašyti tiktai už.....25c.

KALBAMOKSLIS ANGLIŠKAI ir LIETUVIŠKAI. Apie tą knygą nereikia nė sakyti, jus žinote, kad ta kalba reikalinga. Jos vertė yra daugiau negu musų pažymėta kaina—.....25c.

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNĖLIS, 50c. Knygelė visada galima kišeniuje laikyti ir kad prisieina kokio žodžio žinoti, pažiurėk ir žinosi. Knygelė verta turėti kiekvienam.

ARITMETIKA, 50. Knygelė labai naudinga, delto kad kožnas nori sau geriau susirokuoti savo visokius reikalus. Nusipirk, pamatysi, kad busi du syk vertesnis, prasilavinęs, matysi kaip geriau seksis.

VOKIEČIŲ KALBOS VADOVĖLIS, 35c. Kaip turi laiko gali prasilavinti vokiečių kalbos, kad nežiandien, tai ryt bus naudinga — ką moki ant pečių nereikia nešioti.

DAKTARAS KIŠENIUJE, 75 CENT. Knygutė su pamokinimu kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip gelbėtis nelaimėse.

PARLAMENTARIŠKOS TIESOS 10c. Kaip vesti susirinkimus, kaip užsilaikyti ant mitingų. Kad nekelti bereikalo maištas. Turėk šitą knygelę, pagal ją elgkis ant susirinkimų ir ji verta turėti kiekvienam.

KAIP PASTOTI UKĖSU. Knygelė su klausymais ir atsakymais. Verta turėti kiekvienam. Kaina.....15c.

KNYGELĖ DARŽOVIŲ AUGINIMO, 20c. Paaiškina viską apie auginimą visokių daržovių: ankstyvų ir vėlyvų, kuri daugeliui žmonių atnešė didelę naudą, kurie ją šiemet pirko.

DVI PRELEKCIJOS APIE UKININKYSTĘ, 20c. Knygelė verta perskaityti po 10 kartų tiems, kurie nori pasekmingai vesti ukę čionai arba Lietuvoje.

ISTORIJOS KARIAUJANČIŲ ŠALIŲ, 2 DOLERIAI. Nusipirk šitą knygą, tai turėsi visą universitetą savo namuose. Susipažinsi su istorijoms Vokietijos, Francijos, Anglijos, Rusijos, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Italijos, Serbijos, Turkijos, Juodkalnijos ir Belgijos. Perskaityk jų istorijas po kelis kartus, matysi tų tautų pradžią ir gyvenimą iki šių laikų. Labai naudinga tau bus žinoti ir gausi platų supratimą apie šią pasaulę. Surinkta ir sudėta tau perlai mokslo ir žinios. Surinkta į vieną knygą, tik imk ir skaityk, švieskis ir kitus šviesk. Rašyk dabar, nusipirk ir pradėk skaityti! Rasi joje ir daugybę paveikslų iš istorijos virš minėtų tautų.

FRANCIJOS REVOLIUCIJA, 40c. Tu girdi apie revoliucijas. Kaip puola carai, karaliai ir vėl kaip žudo žmones vieni kitus bežudydami, tas tau neaišku, nesupranti kodel ir kokios priežastis tame yra. Skaityk Francijos Revoliuciją. Šita knyga kaip tik išleista, kad tave supažindinti su tuo reikalu. Gražiai ir aiškiai čia suprasi kodel žmonija kaip jurių vilnys siubuoja. Nusipirk knygą pilna gražių paveikslų.

ŽMOGUS PO MEDŽIU. Šešiosdešimtis gražių prakalbų, ličiančių visokius žmogaus gyvenimo reikalus. Kaina.....50c.

NUSKENDIMAS TITANIKO. Pirma didžiausia nelaimė šių gadynių, nuo kurios iki dabar vien tik pražutis tęsėsi.....25c.

KITOS MUSŲ KNYGOS:

Valkata, keturių veiksmų drama	15c.
Skambančios Stygos, eilės	20c.
Dainos juokeliai net linksta keliai	20c.
Geležiniai nagai, puikus aprašymas	35c.
Istorija apie amžiną žydą	10c.
Belaisvio Balsas, kareivio Esperantisto karės aprašymas	15c.

Pirkite šias knygas, naudokitės jomis, o mes rupinsimės padaryti jumis daugiaus naudingų knygų. Jeigu tau laikai gerai, turi darbą ir pinigą, tai kreipk savo gyvenimą nė kelių palaidumo, bet lavinkis ir mokinkis. Kas pirksite bent už pora doleriu knygų, mes visada pridėsime jums ką-nors dovanų. Rašykite: —

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS

IŠ S.L.A. 57 KUOPOS SUSIRINKIMO.

Pereitą nedėldienį, 3 d. spalių, 1:30 val. po pietų, Lietuvių svetainėje, įvyko SLA. 57 kp. susirinkimas, kur buvo pakeltas Prieglaudos Namo steigimo Lietuvoj klausimas ir paraginta sumesti tam reikalui kiek nors aukų. Nariai su mielu noru pritarė tam sumanymui ir suaukojo į Prieglaudos Namo Fondą $41.50. Puikus darbas.

SLA. kuopos susirinkime prisirašė prie šios lietuvių lietuvių organizacijos 21 naujas narys. Literaturos siuntimui į Lietuvą surinkta $13.20.

Po susirinkimo, kuris tęsėsi su virš valandą laiko, prasidėjo SLA. kp. parengtos prakalbos.

Buvęs.

VIETOS LIETUVIŲ DOMEI!

L.P.S. prakalbos.

Lietuvos Piliečių Sąjungos prakalbos įvyks ateinantį nedėldienį, 10 d. spalių, 7:30 val. vakare, Rialto teatre, Millbury st. Kalbės advokatas F. J. Bagočius, nesenai sugrįžęs iš Lietuvos p. K. Šidlauskas ir kviečiama kun. Čiaplikas.

Broliai ir sesers lietuviai. Lietuvos sunųs ir dukters! Musų tėvynėj Lietuvoj liepsnoja gaisrai! Priešas lenda į musų tėvynę, kuri šaukiasi pagelbos. Stokime visi, kaip vienas, už savo tėvynę ir gelbėkime ją. O tą mes galime padaryti, jei tik norėsime. Todel ateikite visi ant šių prakalbų ir pasiklausykite, ką adv. Bagočius ir kiti pasakys. Valdyba.

IŠ BUVUSIŲ PRAKALBŲ.

3 d. spalių po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st., buvo S.L.A. 57 kuopos surengtos prakalbos. Kalbėjo advokatas A. Milleris ir J. Naviackas. Kaip vienas taip ir kitas kalbėtojas savo kalbose pabriežė apie dabartinį lietuvių gyvenimą ir nurodė, kad ponai lenkaveržiasi į Lietuvą ir nori ją pavergti.

Karštai ragino visus lietuvius vienytis ir remti visus kulturinius musų darbus. Pagaliaus, patarė vietos lietuviams rašyties prie S.L.A. 57 kp.

Klausęs.

3 d. spalių vakare, Lietuvių svetainėj, įvyko Suvienytų Lietuvių Draugijų prakalbos, surengtos Lietuvių svetainės reikalais. Kalbėjo "Amerikos Lietuvio" redaktorius Jul. Baniulis ir Dr. F. Matulaitis, ragindami visus vietos lietuvius prisidėti prie tos svetainės, nusiperkant po vieną ar daugiau šėrų ir tuo budu pagelbėti ją pataisyti.

Laike šių prakalbų, rodos, prisidėjo prie Lietuvių svetainės trįs nauji šėrininkai, nusipirkdami po $10.00 šėrą.

Reporteris.

AUKOS LIETUVAI.

Spalių 3 d., Lietuvos Ukėsų Kliubo vasarnamyj, buvo surengta pramoga, į kurią atsilankė burelis žmonių ir visi gražiai pasilinksmino. Besilinksminant ir draugiškai bešnekučiuojant, tapo prisiminta ir apie musų tėvynės Lietuvos reikalus. Jonas Vieraitis pasakė keletą žodžių, parėikšdamas, kad Lietuvos valdžia atsišaukė į visus savo gyventojus, ragindama imties už ginklo ir ginti savo šalį nuo priešų—lenkų, kurie nori užgrobti Lietuvą. "Bet mes," sakė jis, "Amerikos lietuviai, galim pagelbėti savo aukomis" ir patarė padaryti kolektą. Surinkta $15.25, kuriuos nutarta pasiųsti ant Lietuvos Misijos rankų.

Aukavo Lietuvai šie asmens: po $1.00—A. Sviderskis, K. Sinkevičius, A. Kuzmickas, V. Jasaitis, B. Padrazas ir P. Jaseliunas; po 50 centų: — V. Lrodo, K. Šepavičius, M. Gražulis, A. Manasas, J. Šaulis, J. Singeliunas, A. Vilčiauskas, A. Žaliauskas, J. Čepavičius ir J. Vieraitis.

J. V.

NELAIMINGA MIRTIS.

Pereitos nedėlios rytą rado užtroškusius nuo gazo Vincą ir Joną Ankštučius, paeinančius iš Perlojaus miestelio, Trakų apskričio, buv. Vilniaus rėdybos. Vincas paliko žmoną su dviem vaikučiais Rodunės kaime, Lietuvoj. Jonas buvo nevedęs ir paliko tik savo tėvus Perlojaus miestelyj.

Vincas manė padirbti iki pavasario, o paskui važiuoti į Lietuvą — pas savo žmoną ir vaikučius. Tačiaus ta jo viltis neišsipildė.

Kaip ta nelaimė juos ištiesų ištiko, niekas tikrai nežino. Didžiuma tačiaus yra tos nuomonės, jog jiedu atvažiavo iš Palmer, Mass., į Worcesterį tik su tuo tikslu, kad gerai išsigerti ir, sako, girti nuėję gulti. Taigi spėjama, jog gazo trubelė pasiliko neužsukta ir priėjęs pilnas kambaris gazo užtroškino nelaiminguosius Ankštaičius.

APBOGĖ LIETUVĮ.

Adomas Gražulis, 76 Temple st., pranešė vietos policijos detektivų biurui, jog pereitą savaitę, dienos metu, kaszin kas atplėšė jo dėžę ir išėmė iš jos auksinį laikrodėlį su retežėlių ir $50.00 pinigais.

ŽINUTĖS IŠ "ORLAIVIO."

Padangėse skrajojant man teko pagaut keletą žinučių iš ateities. Ateitis pasakė man, kad visi rateliai ir draugijos rengiasi prie smarkaus veikimo.

Bevieline krutamų paveikslų mašina aš pamačiau, kad "Aušrelės" dramatiškas ratelis, po vadovyste p. B. Mingilo, pilnai atsidavęs, daro bandymus savo veikalo "Brolžudys," kurį rengiasi perstatyti 21 d. spalių.

Scena persimaino. Matytis S.L.A. dramatistai. Jie, nei kiek nepasiduodami, praktikuoja tragi-komediją "Susiprato," kurią perstatys 28 d. spalių.

Paskiausia pagavau paveikslą iš bažnytinės svetainės, bet tokį silpnutį, kad vos galima išmanyt: nežinau ar tai buvo mano mašinos kaltė, ar keno kito. Bet visgi buvo galima patėmyti, kad ir ten smarkiai veikia ką nors. Gaila, kad nebuvo galima pagauti visų smulkmenų. Ant kitos savaitės mano mašina bus pataisyta, tad galėsiu viską perduoti skaitytojams.

Aviatrix.

ŠOKIAI IR KONCERTAS.

Ateinančią subatą, 16 d. spalių, Lietuvių svetainėje įvyks L.D.L.D. 11 kp. rengiami šokiai, į kuriuos užprašome visus Worcesterio apielinkės lietuvius atsilankyti ir susipayinti su kitų miestų merginoms ir vaikinais. Gros tokia puiki muzika, kad kiekvienas noroms nenoroms turės šokti.

Taipgi nepamirškite, kad L.D.L.D. VII apskritis rengia puikų koncertą, kuris atsibus 17 d. spalių, Mechanics Hall.

Rengėjai.

NAMO VALYMAS.

Daugelis iš paprastųjų nuolat vartojamų budų namo valymui yra nepagirtini principe ir peiktini praktikoje. Šluoti arba dulkes šluostyti sausais įrankiais tankiausia nieko nereiškia ir atneša didesnę blėdį, negu toks valymas gero padaro. Plovimas su muilu ir vandeniu, šluostymas su drėgnais įrankiais ir ilgokas vėdinimas atneša gan geras pasekmes. "Vacuum cleaners" yra gana naudingi, bet ant nelaimės ne visi įstengia juos turėti ar vartoti.

Šluostant dulkes turi buti vartojamas drėgnas skuduris ir užbaigus darbą turi buti išplautas šiltam, muiluotam vandenyje. Kaikurie dalykai, k.t. sienos, rakandai arba metalinės lovos, durįs ir tt. gali buti nuvaloma daug pasekmingiau vartojant truputį kerosinos, tarpentino arba parafino aliejaus.

Nieks negali lygintis su vėdinimu saulėj, kaipo pasekminga dizinfekcija. Taigi reikia vėdinti drabužius, stalčius, divonus ir tt. saulės šviesoje, išmušant ir iškratant dulkes pirmiau, negu padėsit atgal savo vieton.

Tepylos dėžutė ir tepimas daug pailgina sudėvėjimą dalyko, ir retkarčiais kalkėmis nuteplioti sienas sklepuose daug pagelbsti atsiekti tikslą valyme.

Ji žino.

Svečias: — Mariute, ar tu galėtum pasakyti man, kas įeina kaip liutas, o išeina kaip eriukas?

Mariutė: — Musų buto savininkas, kuomet jis ateina rendos.

GERAS KAMBARIS, gražioj vietoj, del dviejų gerų vyrų arba poros žmonų. Prekė vidutinė, kreipkitės pas—
63 HARLEM ST.,
Antros lubos.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ.
Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St, Worcester, Mass.

REIKIA MERGINOS
Pagelbėti Dentistui.
Tarpe valandų nuo 1 po pietų iki 2—30 po pietų kiekvieną dieną. Turi mokėti lietuviškai ir biskį lenkiškai.
DR. J. A. TESSMER,
306 Main st.—Room 207
Tel. Park 3310.

MOTORCYKELIS parsiduoda pigiai. Mašina geram stovyje, tik sėsk ir važiuok, parduodu pigiai.
ADOMAS ATKUS,
507 Cambridge st., Worcesteryje
Viršutinis gyvenimas.

PARSIDUODA pigiai geri forničiai. Kartu galima paimti tenementą 3 ruimų. Kreipkitės ant
18 ELLSWORTH STREET.

PARSIDUODA penkių kambarių rakandai pigia preke. Rakandai geri ir nelabai apnešioti. Ateikite sekančiu antrašu:
A. DIDŽIULIENĖ,
15 Graee st., Worcester, Mass.
Antros lubos. (40—41)

PARSIDUODA viena iš puikiausių farmų Worcesterio apylinkėje. Namas devynių kambarių, banė del trisdešimts karvių, vištininkas ir kiti geri budinkai. Virš 100 akrų derlingos žemės, daug miško, ypač labai gražus pušynas, kurį galima matyti per kelias mylias. Puikios pievos ir didelės, geros ganyklos galima elektrą įvesti į namus, dratai eina pro namą. Mylia nuo trukio stoties. Tuojaus turi buti parduota!
Parsiduoda žema kaina ir lengvomis išlygomis, kreipkitės
A. BLAŽYS,
15 Millbury st. Worcester, Mass

PARSIDUODA ŠTORAS — grosernė ir bučernė ir dalykai ir gera stubamieste ir farma 12 mylių nuo Worcesterio miesto. Krautuvėje pramonė išdirbta, stovi geroje vietoje, namas taip gi geroje vietoje. Norinti pirkti, labai gera proga.
A. MIKUTAVIČIUS,
118 Millbury st., Worcesteryje.
(40—41)

MAGDE. "Ak, kaip man nicšti galvą! Išbandžiau visokius mazgojimus, trinkimus, muilavimus — ir viskas tas nieko nepagelbėjo nuo tu bjaurių pleiskanų... Man gėda net darosi!"
MARE. "Ne, tai kam tau kęst bereikalingai! Žiurėk, kokie mano plaukai gražus, šviesus ir šysti. O tai todėl, kad aš vartoju RUFFLES!"

Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvepiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausis plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanti grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą nenieżinčią galvos odą?

RUFFLES

panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanas, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanos neatsinaujintų.

Nusipirkte šiąnakt RUFFLES bonkutę aptiekoje. Kaštuos tik 65c., bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pačto markėmis, ar money order šiokiu adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

DAUGIAU LIETUVIŲ EINA PAS MANE NEGU PAS KITĄ DENTISTĄ WORCESTERY.
Esu Expertas auksavime — Žemiausios kainos.
TRAUKIU DANTIS BE SKAUSMO.
Dr. Frederick Brow.
34 FRONT STREET, Next To Plaza Theatre.
Atdara Vakarais

DAKTARAS KIŠENIUJE

Šiomis dienomis tapo atspaudinta nauja daktariška knyga, kurioje yra aprašyta labai plačiai apie žmogaus kūną-kaip žmogaus kūnas sutaisytas, koki organai yra žmgaus kūne, kokį darbą jie veikia, kaip juos užlaikyti sveikais kad nereiktų sirgti. Kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip save arba kitą pagelbėti nelaimėje sužeidimo; kaip gydytis save. Čia tilpo daugybe visokių receptų, kuriuos galima gauti aptiekose. Čionai trumpai surašome kas šitoje knygoje telpa kad,kožnas galėtų apmisliti kaip naudinga kožnam turėti tokia knyga savo kišeniuje. Nuo kožnos žemiau paminėtos ligos yra po vieną du, tris ir daugiau receptus. Žemiau parodyta trumpas surašas kas telpa šitoje knygoje.

Užtroškimas, Išsukimas kaulų, Nulaužimas su pratrūkimu odos, Kaklo lankas nulaužtas, Ranka nulaušta, Galvos kaulas įlaužtas, Žandikaulis nulaužtas, Žmogau kaulų paveikslas, Sulaužymas kaulų, Grįštelėjimas, Nušalimas, Apsideginimas Krauja užlaikyti bėgantį iš skilvio, Krauja užlaikyti beganti iš plaučių, Krauja užlaikyti bėganti iš vidurių, Krauja sulaikyti bėganti iš galvos, Kraujas užlaikytą bėgant iš rankos, Krauja sustabtyti bėganti iš kojos, Užlaikymas kraujo,, Gyvatės įkandimas, Pasiutimas, Nutraukimas, Sutrynimas, Išlindę viduriai, Užgavimas vidurių, Nubrozdinimas, Žaizdos aštrus perkirtimas, Nusigandimas, Kvapas Kojų pėdos. Šimtas patentuotų gyduolių nuo visokių ligų. Rumatizma kroniška sena, Rumatizma, Džiova, Kosulys, Naują gyduolė nuo sifilio, Nubėgimas semenų, Trečias sifilis, Antras sifilis, Sifilis, Šankeris, Uždegimas puslės,, Pasididinimas vidurinių inkstų,Spilkinės kirmėlės, Kirmeles šarnose, Trizna, Uždegimas preisagos Skilvio uždegimas, Pilvo uždegimas, Uždegimas tiežuvėlio, Skaudama būrna Utėlės, Niežai-parkai, Šašai, Dedervinė, Juodgalviai inkštirai, Naujikaulis, Karpos, Šunvotės, Išbėrimas, Niežulys, Vaikų prižiurėjimas abelnas, Žindant kūdikį, gymdymas, Pagelba nuo vėmimo, Nėštumas, Nevaisingumas moteriškos, Užvaisimas moteriškos, Pirmlaikinis gimdymas; Permaina gyvenimo, Deformuotas iščius, Prietvarius, Baltos mėnesinės, Užvaduojančios mėnesinės, Perdidelės mėnesinės, Skaudžios mėnesinės, Menesinių nustojimas, Moterų ligos, Kaip turėti sunų arba dukterį, Prižiurėjimas vaikų, Valgiai užginti kūdikiam ir vaikam, Maistas didesnių kūdikių, Kūdikio išmetos, Dantų dygimas, Prižiurėjimas kūdikių vasaros laike, Kiek kada maisto duoti, Kaip pataisyti mastas, Kūdikių maistas, Kūdikių prižiurėjimas, Ausys, dantys, Trakoma Akys, Plaukai, Rankos, Pučkiai, Plovimas vidurių, Kuopnumas odos, Prisižiurėjimas, Būpestis. Miegas. Valgių sugrumliojimas, Valgiai, Vanduo, Kaip kviepuoti, Oras, Nuo ko žmogus miršta, Oda-skura, Vidurinieji inkstai, Jaknos, Valgio kanalas, Kraujo tekėjimas, Plaučiai, Smegenys ir nervai, Raumenys, Kanalas, Organai, Skaitytojam puslapis, Lovos skauduliai, Kvėpavimo greitumas, Mušimas širdies, Pažinti karšti ligonio, Šilta maudynė, Karšta maudynė, Maudynės, Fomentacija, Muštardos traukimas, Duonos traukimai, Sėmenų traukimai, Pultisai arba traukimai, Išvalyti drabužius, Išvalymas ligų sėklų ruime, Užmušimas ligų sėklų, Limpančios ligos, Išvedinimai ruimo, Šiluma del sergančio., Lova del sergančio, Ruimas del sergančio, Nuodai, Konvulsijos, Nuomarinis, Saulės užgavimas. Girtuoklio persigerimas, Apopleksija. Krupas, Užspringimas, Mechaniškas kvėpavimas, Kaip atgavinti prigėrėlį, Kaip gauti gyduolės, Kaip būti tikrai sveiku, Įtikėjimas gyduolė, Neuralgija, Drugys.

Šitoje knygoje telpa 100 gyduolių kurios nesirokuoja prie receptų ir galima gauti kožnoje aptiekoje. Čia telpo visoki maistai del kūdikių, ir senučių. Viskas sunku aprašyti kiek yra visokių gerų patarymų šitoje knygoje del kožno gyvo žmogaus. Kožnam, kuris nusipirks šitą knygą bus gerai suprantamas žmogaus kūnas, perskaitęs mokės kaip save užlaikyti sveiku, pagelbėti kitus ir sučedys daug pinigų, kuriuos bereikalo ant daktarų išmėto. Mažai šitų knygų yra padaryta ir dabar geriausias laikas ją nusiprkti prekė jos tik $1.00—vienas dolieris. Šitoje knygoje yra aštuoni paveikslai parodanti svabiausias dalis kūno, užlaikyti kraujas ir kaip atgavinti prigėrėlis kūdikis iščiuose ir kitoki. Nėra knygos, kuri tiek būtų naudinga, kaip šita knyga-Daktaras Kišeniuje,nes visas knygas perskaitęs numesi o šitą knygą laikysi visą savo gyvenimą, nes ji visada bus tau pagelba. Delto pirk dabar, nelauk pakol visas tas knygos parsiduos, pirk dabar ir būk savo patarėju ir daktaru.

Kaina 1 doleris.
M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

WORCESTERIO
Penkių Centų BANKĄ.
316 MAIN STREET
TURTAS — $20,000,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
Bankos valandos:
Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

DIENA RINKIMO NAUJO VIRŠININKO ARTINAS.

Tautiški rinkimai pereina viską dabar, jųs gaunate laiškų, kurie yra pilni politiškų straipsnių ir atviručių, ir jus mąstote už ką jums reikėtų balsuoti. Tai tikrai yra sunku suprasti, už tai, kad tiek daug yra išeigų, kurios nėra gana aiškios. Padėjimas yra visai kitokis, jeigu jus turite nuspręsti kokią gyduolė jums reikėtų pirkti nuo pilvo ligų. Čia Jųs žinote, kad yra tik viena gyduolė ant kurios galima pasitikėti, tai yra Trinerio Amerikonškas Kartaus Vyno Elixyras. Visi, kurie ją vieną kartima, niekad nemanys imti, kokį kitą sutaisymą už tai, kad jie jausis kaip Mr. George Ivcich, kuris mums atrašė iš St. Louis, Mo., Rugsėjo 1, 1920: "Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixyras tikrai man gero daro." Trinerio Kartaus Vyno Angelikas yra kitas puikus vaistas. Ištikimas tonikas yra reikalingas atgavimui spėkų, atbudavojimui gyvybės ir sutvirtinimui nervų. Jusų aptiekorius turi šitas gyduoles savo sandėlyje.

Joseph Triner Company, 1333-45 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda Namai=Farmos

234 akrų farma, 8 mailės nuo Worcesterio, dideli namai, galingas miškas, miesto vanduo name. Kaina $15,000.

77 akrų farma, 12 mailių nuo Worcesterio, 7 ruimų namas, šiluma, vanduo, banė, puikus budinkai, 8 karvės, 2 arkliai, su viskuo kaina $8,400, 4,000 įmokėti.

125 akrų farma, už Cherry Valley, 7 mailės nuo Worcesterio, puiki žemė, 10 karvių, 2 arkliai ir su viskuo kaina $7.300. Turiu keleta gražių namų, kas norite pirkti, pasiskubinkite

JONAS BUROKAS,
25 Millbury st.,
Worcester, Mass.

MERGINOS, ATYDON! KLAUSYKITE!

Ar jus norite turėti namuose daug išsiuvinėjimų arba išsimokyti gražiai išsiuvinėti ir uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos išsiuvinėjant del kitų? Mes išmokysim jus apie į valandos laiką ir jus gerai mokėsite. Septynių metų kudikis gali vartoti šitą stebėtiną mašiną. Šita mašina tai auksos obuolys. Pilni patarimai del visko: del skrybėlių aptaisymo, del pagražinimo drapanų, rankinių maišukų, šokimo čeverykų del visokių staltiesių, paduškaičių užvalkalų, del abrusų ir abrusukų, ir del šimto kitų reikalingų daiktų. Ne praleiskite šitą progą, arba uždirbti nuo 5 iki 15 dol. ant dienos arba padailinti savo namus. Pasiųskite vieną dol. ir gaukite mašiną su pilnais patarimais per sugrįžtantį paštą. Pasiskubinkite, šitokios progos ne visada atsitinka. Šita mašina yra tikrai įdomi.

UNIVERSAL DIST. CO.,
Dept. 43, 36 Madison Sq. Sta.
NEW YORK CITY.

PARSIDUODA, namas, 3-jų familijų po šešis kambarius, moderniški įtaisymai: steam heat, elektrika, gazas. Su namu yra 400 pėdų žemės, galima garadžių isitaisyti. Namas randasi ant Upsala st., gražioj vietoj, randos atneša po 90 dol. ant mėnešio.

Kaina $11,200, lengvos išlygos. Norinti pirkti, kreipkitės pas:

JUOZĄ ŠALAVIEJŲ,
87 Seymour st., Worcesteryje
Antros lubos. (40—41)

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesteryj.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis
17 Millbury St. Worcestery
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1—3 P.M.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St., Worcesteryj
Office Hours:
9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M.
7 to 9 P.M.
Telephone Cedar 2404.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

LIGOS BUNA PAGYDYTOS.

Pleiskanos, niežėjimas, šipimas, žilimas, slinkimas, retumas plaukų, taipgi šašai, šlakai, spuogai ir dedervinės, į trumpą laiką pagydyta. Prisiųsk savo antrašą ir $1.20, o gausi gyduolių ir gerus patarimus, tiktai paminėkite kolei ligai reikalaujate gyduolių, tokiai mes sutaisysime ir prisiusime už šituos pinigus ir paliksite užganėdinta. Rašykite pas—

Western Chemical Co., No 3.
P.O. Box 336, Wilkes Barre, Pa.

AR JŲS NERVIŠKI?

Silpni ir visiškai pavargę? Ar jųs neramus, piktas, barningas ir kitaip nelaimingas? Ar jųs menkas, pabalęs, pasilpnęs lig neturėdamas raudono kraujo? Ar jųs apetitas menkas, turite galvos skaudėjimą, žarnų negromuliavimą, jųs atsirugstat, išpučia jųs, turite rėmenį ir blogą kvapą? Ar jųs jaučiatės tingus, neturėdamas jokio patroškimo, jokios energijos, ir nieko nenorite veikti. Jeigu jųs esate šitokiame padėjime, jums vertėtų tuojaus pradėti imti Nuga-Tone. Šitą garsi gyduolė prašalina bėdas ir padaro energiškus vyrus ir moteris. Ji jums priduos naujos gyvybės, naujus patroškimus, naują viltį. Nuga-Tone padaro tyrų, raudoną kraują ir stiprius, tvirtus nervus. Išsikirpkite šitą žinutę, ir nusineškit į aptieką, gaukit bonką Nuga-Tone, imkite per kelias dienas, ir jeigu jus nebusite visiškai užganėdintas, sugrąžinkite kas liko aptiekoriui ir atsiimkite savo pinigus.

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price $1.00. (40—43)

RUOŠKITĖS LIETUVOS BONUS PIRKTI!